

№ 243.

Kalendarzyk tygodniowy:

Wt. św. Tomasza Ap.
 Sr. św. Herona M.
 Czw. św. Wiktorji P.
 Piąt. Wigilia: św. Irminy.
 Sob. Narodz. Chr. P.
 Niedz. Szczeplana M.
 Pon. św. Jana Ap.

Wschód słońca: godz. 8 m. 10
 Zachód słońca: godz. 3 m. 45
 Długość dnia: godz. 7 m. 35

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:
 Rocznie rb. 6 k. —
 Półrocznie „ 3 „ —
 Kwartalnie „ 1 „ 50
 Miesięczn. „ — „ 50
 Odnoszenie 10 k. m.
 Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
 Rocznie rb. 7 kop. 40
 Półrocznie „ 3 „ 70
 ZAGRANICĄ:
 Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,
 ul. Przejazd № 8.
 Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Wtorek, dnia 21 grudnia 1909 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Hinko;
 w Zgierzu, w aptoce p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN. „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1½ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz półkowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Józef Wolski

Łódź, Piotrkowska № 3.
 Telefonu № 1153.

Firma egzystuje od 1893 r.

Poleca na nadchodzące święta: Wina Węgierskie — stołowe wytrawne i stare maślacze, Wina Francuskie — białe i czerwone, oraz Reńskie, Hiszpańskie, Włoskie i Szampańskie — tylko pierwszorzędných marek. KONIAKI, LIKIERY, RUMY krajowe i zagraniczne, TOWARY KOLONIALNE I DELIKATESY w wyborowych gatunkach. KAWIOR gruboziarnisty Astrachański, KONSERWY rybne i owocowe, BAKALIE mieszane, PIERNIKI „Złotego Uła“, Wróblewskiego i Hr. Komorowskiej — ze zwykłym rabatem.

Uwaga: Z powodu nagromadzenia się wielkich zapasów win i spirytuali, firma od cen dawnych starych — w datach 22-im, 23-im i 24-ym b. m. ustępuje 10%.

2705-3-2

Piwo Drodowskie i Stryzkiego z dostawą do domów.

Sygi, Łosos, Węgorze, Sielawy codziennie świeże.

Dostać można wszędzie!

540 15

KALODONT

NIEZBĘDNY

KREM DO ZĘBÓW

(Wiedeń, 3-go czerwca 1887 r. i Paryż 3-go kwietnia 1890 r.)

Przy użyciu zęby pozostają czyste, białe i zdrowe.

historyczna. Ostatnim obstrukcyjnym mówcą był czech, dr. Dürich. W środku mowy dał mu towarzysze znak, aby skończył. Dürich oświadczył, że zważywszy, iż ma się rozpocząć dyskusja nad regulaminem, kończy mowę. W tej chwili posłowie zaczęli cisnąć się do prezydium, aby zapisać się do głosu. Niemieckie wolnościowe stronnictwa, zaskoczone nagłym zakończeniem mowy Düricha, zaczęły protestować krzykami i hałasem, twierdząc, że je zaskoczono, aby ich nie dopuścić do głosu. Inni posłowie uspokajali ich, oświadczając, że chętnie odstąpią im głosy i że ostatecznie zgodzą się nawet na wylosowanie porządku mówców. Najwięcej hałasowali posłowie Stransky i Weidenhoffer.

Wreszcie ukończono spis mówców i głos zabrał poseł Krek. Izba dawno nie słyszała mowy, tak wspaniale obmyślanej i tak podniosłe wypowiedzianej. Wśród ogólnych oklasków Krek zakończył. Również żywymi oklaskami witany i zegnany przemawiał Kramarz.

Niespodziewanie już w tem stadium dyskusji powstał bar. Bienert. Kiedy oświadczył, że rząd cieszy się, iż Izba z własnej inicjatywy przystępuje do uzdrowienia parlamentu, odezwały się huczne oklaski.

Niemieckie wolnomyślnie stronnictwa głośno już przyznają się, że przegrały kampanię. Wszyscy rozumieją, że gotuje się zupełna zmiana stosunków, że gotuje się zorganizowanie większości, bynajmniej nie antyniemieckiej, bo całe stronnictwo chrześcijańsko-społeczne weźmie w niej udział. Wolnomyślni Niemcy, a szczególnie ich dzienniki, dziś już odsadzają chrześcijańsko-społeczna grupę od niemieckości i mówią o antyniemieckiej większości.

Skoro Izba uchwaliła zmianę regulaminu, w poniedziałek nastąpi uchwała Izby panów, a wiadomo już, że cesarz natychmiast da sankcję, tak, że we wtorek będzie ustawa ogłoszona.

W poniedziałek komisja budżetowa ukończyła swe prace, we wtorek Izba już pod nowym regulaminem przeprowadzi pierwsze czytanie usta-

Koniec obstrukcji.

W parlamencie austriackim obrady nad reformą regulaminu izby poselskiej trwały dwanaście godzin. Posiedzenie obstrukcyjne po ośmdziesięciu sześciu godzinach trwania zamknięto. Zakończenie obstrukcji przyjęto burzliwymi oklaskami.

Według regulaminu, ma w przyszłości prezydent, na wypadek zakłócenia obrad Izby, otrzymać upoważnienie, by mógł zarządzać odczytanie wpływów, wniosków nagłych itp. dopiero na końcu posiedzenia. Głosowanie nad wnioskami formalnymi ma się odbywać tylko w zwykły sposób; na wypadek obrazy prezydenta lub oporu, ma prezydent prawo wykluczyć posła na trzy posiedzenia. Ustawa ma być ważną na 1 rok.

Dzienniki galicyjskie donoszą następujące szczegóły o wypadkach, które poprzedziły przyjęcie wniosku Kramarza, kładącego kres obecnej obstrukcji zapobiegając o możliwości ponownia się powtórzenia na przyszłość.

Po 75 godzinach pustej obstrukcyjnej dyskusji, nadeszła wreszcie chwila, bez przesady

KONSTANTY PODHORSKI

Po obu stronach cieśniny Beringa

stron 288.

Kijowska drukarnia polska.

Cena księgarska **Rb. 2.**

Dla prenumerotorów „Rozwoju“ ciekawe to opowiadanie mamy możliwość sprzedawania z następstwem, t. j. po **1 rb. 50 kop.**

Przyjmuję zapisy na

Lekeye Tańca

III-go Kółka Młodzieży Szkół Polskich i do II-go Kółka Wychowawców Gimnaz. Rządowych.

Cegielniana 56.

Witold Lipiński

Członek Francuskiej Akademii Profesorów Tańca w Paryżu.

Najtańsza i Najpożyteczniejsza Książka na GWIAZDKĘ!!!

Dwa duże tomy bogato ilustrowane, z mapą Polski, oprawione razem, z bogatymi wyciskami

„Dzieje Polski“

D-ra FELIKSA KONECZNEGO.

W handlu księgarskim **Rb 2**, dla prenumeratorów „Rozwoju“ tylko **1 rb. 30 k.**

Posiadamy już tylko niewielką ilość egzemplarzy!

wy traktatowej, w stronę załatwi budżet, a we czwartek przejdzie do głosowania nad traktatową ustawą i zarazem zakończy się sesja. Mówią w całej Izbie, że natychmiast po Nowym Roku nastąpi odpowiednio do zmienionych w Izbie stosunków rekonstrukcja gabinetu — są to jednak pogłoski, które wobec doniosłości głównego faktu ustępują na drugi plan.

Aresztowania w Petersburgu.

Dnia 11 b. m. w Petersburgu dokonano nad licznymi rewizjami i aresztowaniami. Przedewszystkiem w mieszkaniu b. redaktora miesięcznika „Byłoję“ W. Boguczarskiego, który pracował nad historią społeczności rosyjskiej. Podczas rewizji zabrano materiały, dotyczące badań historycznych, oraz akta «Tow. budowy domu muzeum im. hr. Lwa Tolstoja», którego to Towarzystwa był sekretarzem. Boguczarskiego osadzono w areszcie policyjnym. Do mieszkania B. przybyła znajoma jego p. E. Repjewowa, którą również aresztowano, a w mieszkaniu jej dokonano rewizji, która jednak nie dała żadnego wyniku. Po sprawdzeniu osobistości p. Repjewową uwolniono. Tegoż dnia w mieszkaniu Boguczarskiego aresztowano literatkę p. Kuskowową.

W nocy na 10 b. m. policja w niezwykłych okolicznościach dokonała rewizji w jednym z mie-

szkań na 17 linii wyspy Wasilewskiej. Do mieszkania, zajętego przez jakiegoś starego jegomościa, który niedawno przyjechał do Petersburga policja wkroczyła, mając przed sobą duże taro. Nieznajomego powalono na podłogę i wtedy aresztowano. Dokonana następnie rewizja wykazała znaczną ilość nielegalnej literatury. W tym samym mieszkaniu aresztowano studenta technologicznego, którego po sprawdzeniu osobistości uwolniono.

Wreszcie dokonano rewizji w mieszkaniu profesora uniwersytetu petersburskiego i prezesa Sampsoniewskiego Towarz. oświaty, W. Szpezińskiego.

Dziesięciolecie Uniwersytetu Ludowego.

W sali Muzeum techniczno-przemysłowego w Krakowie odbyło się w tych dniach zebranie, celem uczczenia dziesięciolecia pracy Tow. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Na zebranie przybyli między innymi: delegat Akademii umiejętności, prof. dr. Kuleczyński, prezes T. S. L. poseł dr. Ernest Bandrowski, delegat uniwersytetu ludowego z Chicago dr. Szymański i w. innych. Przybyli także licznie członkowie Towarzystwa.

Zebranych imieniem zarządu krakowskiego oddziału powitał prof. dr. Bruner, poczem składali życzenia w 10-lecie instytucji pp.: Massalski, dr. Szymański, Wojtyga i Stączek.

Poseł Bandrowski, przemówiwszy w imieniu T. S. L., wskazał na początek wykładów publicznych, urządzanych w Krakowie przez Tow. oświaty ludowej i T. S. L., wykładów, które gromadziły tłumy. Później w r. 1898, na zjeździe T. S. L. w Stanisławowie ogłoszono wniosek o utworzenie Akademii Ludowej im. A. Mickiewicza przy T. S. L. Tam zawahano się jednak z przeprowadzeniem tej pracy, albowiem T. S. L. musiało przedewszystkiem walczyć z analfabetyzmem. W rok później Uniwersytet Ludowy powstał jako samoistna instytucja.

Następnie przemawiali: p. Woszczyński im. „Ogniska“ drukarzy, p. Zygmunt Żuławski im. organizacji robotniczych, poczem p. Radlińska odczytała szereg nadesłanych depeesz i listów z życzeniami.

Pani Radlińska przedstawiła obraz działalności instytucji przez dziesięciolecie. Na szeregu cyfr wykazała rozwój nie tylko ilościowy, ale i jakościowy roboty oświatowej. Oddała w końcu cześć twórcom uniwersytetu ludowego Bron. Urbanowiczowi i dzielnemu pracownikowi dr. Kazimierzowi Kelles-Krauzowi.

Pamięć ich uczczono przez powstanie z miejsc.

Dalsze zebranie było walnym zgromadzeniem krakowskiego oddziału Tow. uniwersytetu ludowego. Po przyjęciu sprawozdania z ostatniego wal-

nego zgromadzenia, prof. dr. Wasung podniósł zasługi członków wydziału, a w szczególności niestrudzonej p. Radlińskiej; mówca zgłosił wniosek o udzielenie wydziałowi absolutorium.

P. Kolbe ubolewał, że biblioteka i czytelnia corocznie przynoszą deficyt coraz większy. Mówca sądzi, że fundusz budowy domu należy usunąć z bilansu, bo jest to tylko fundusz papierowy. Po odpowiedzi p. Radlińskiej uchwalono wydziałowi absolutorium, poczem nastąpiły wybory.

Prezesem zarządu wybrany został ponownie prof. Uniw. dr. Józef Grzybowski. Do wydziału weszli: Ajzenszer Ignacy, dr. Balsigerowa Marya, Bobrowski Tadeusz, prof. dr. Bruner Ludwik, Czapliński, dr. Drobner Bolesław, dr. Eisenberg Filip, Fromowicz Stanisław, dr. Kiernik Eugeniusz, dr. Kuźniar Wiktor, Paszkowska Marya, Radlińska Helena, Rappaportowa Anna, Szymanowska Władysława, Witkowska Helena i dr. Wróblewska Ewelina.

ZAPISY.

Wdowa po ś. p. Lucyane Kwicińskim, b. inspektorze okręgu warszawskiego komunikacji, p. Ewelina z Bilińskich Kwicińska, dla uczczenia jego pamięci, poczyniła szereg zapisów na cele kulturalno-społeczne i filantropijne.

Aktami, zeznanymi przed rejentem Kuleczykiem, ustanowiono: stypendyum im. Lucyana Kwicińskiego dla ucznia katolika polaka przy szkole rolniczej w Pszczelinie, oraz corocznie 80 dni bezpłatnej kuracji w sanatorium «Rudka» dla kandydatów, wskazanych przez p. E. Kwicińską i dr. Jana Zielińskiego.

Nadto zapisodawczyni przeznaczyła szereg drobniejszych kwot: na wydział wsparć przy W. T. D., na wypisy dla niezamożnych uczniów szkół polskich w Warszawie, na nędzę wyjątkową, na Tow. ratowania tonących w Warszawie, na Pogotowie, na obraz Matki Bożej w kaplicy Towarzystwa dobroczyńności w Piotrkowie, na szpital w Skiernewicach, dla służby osobistej zmarłego i t. p. Ogólna suma wszystkich zapisów wynosi około 6,000 rb.

Niezależnie od tego p. E. Kwicińska wydaje pozostałą w rękopisie ostatnią pracę zmarłego męża, który, jako członek międzynarodowej komisji regulacji Wisły, był gruntownym znawcą tego przedmiotu.

Wobec poruszonej w izbach prawodawczych sprawy uporządkowania dróg wodnych w Królestwie, praca ta, obejmująca monografię Wisły pod względem technicznym, jest bardzo na dobre i może mieć poważne znaczenie, jako materiał naukowy i źródło informacji dla osób i instytucji, powołanych do obrony interesów uregulowania komunikacji wodnych w naszym kraju.

PLON GWIAZDKOWY.

(Dokończenie).

Teresa Jadwiga napisała powieść historyczną, osnutą na tle epoki saskiej p. t. „W słońcu“. Obejmuje ona czasy, w których Leszczyńskiego powołano na tron polski. Główną rolę w opowiadaniu odgrywa tu miłość rycerza Dołęgi do Alinki Rawskiej, którą w końcu Dołęga poślubia, przeprowadziwszy brata Alinki, Mieszka, z niewoli.

W powieści piękne są opisy przyrody, zwłaszcza te, na które patrzyła autorka.

Opisanie położenia Otwocka jest pełne dobrej obserwacji. Za to w książce, przeznaczonej dla młodzieży, doprawdy za dużo erotyzmu. Nie jest to zarzut wyłącznie zrobiony pani Teresie Jadwidze. Tem wszystkie nasze autorki najbardziej grzeszą.

Pokolenie obecne młodzieży i tak za bardzo rozbawione w szkołach wieczorkami tanecznymi. Jeżeli jeszcze dodamy erotyczne czytelnictwo, to nie będzie dla nas zbyt dziwnym, że dziewczątka chorują na bezsenność, a kawalerowie na splen...

Zupełnie inaczej traktuje swoją powieść Walery Przyborowski „Bitwa pod Raszynem“. I tu są nadzwyczajności, i tu powikłane sytuacje, ale erotyzmu zupełnie niema. Dowód to najlepszy, że można pisać powieści dla młodzieży, pomijając to, co dla dorosłych stanowi strawę codzienną. Zapewne, że bohater powieści, Janek, rozumuje, jak

dorośli, i przewiduje wszystko; nie jest to psychologicznie uzasadnione, aby mogło dziecko dziesięcioletnie tak myśleć; ale ponieważ chodzi o to, żeby dzieci rozwijać, a nie ogłupiać, przeto autorowi można zupełnie ten zarzut pominąć.

Powieść, pisana z rozmachem, właściwym autorowi, jest cennym nabytkiem w literaturze, przeznaczonej dla młodzieży.

Z niezwykłą siłą obrazowania, z niepodlegającym wątpliwości rozumowaniem przeprowadza Stanisław Ostrowski opowiadanie p. t. „Z dziejów pułku“, w którym opisuje historię 12-go pułku piechoty w czasów Księstwa Warszawskiego.

Książka nie tylko pociągająca, ale porywająca opisami i scenami pełnymi dramatycznego napięcia, jak np. ta, w której pułkownik, obstawiając siebie i swoich oficerów nieposłusznymi żołnierzami, każe im strzelać, gdyż nie może znieść hańby, jaka spadła na pułk przez nieposłuszeństwo żołnierzy.

Bardzo ładnie opisana, choć tylko przypadkowa, śmierć Murzynowskiego, waleczność przy moście pod Toruniem Białkowskiego i wiele innych chwil 12-go pułku aż do chwili, kiedy po walecznym pułku pozostało zaledwie dwóch żołnierzy.

Polecamy to opowiadanie uwadze naszych czytelników.

Pani Paulina Krakowowa w książeczce dla małych dzieci, zatytułowanej „Niespodzianka“ i ilustrowanej pięknymi rysunkami K. Gorskiego, dała nam cały szereg małych bajeczek i opowiadań, pisanych dostęпно i zrozumiale dla dziecięcego wieku.

W tym samym układzie i pani Cecylia Niewiadomska napisała zbiorek powiastek, ozdobionych kolorowymi rycinami również K. Gorskiego, p. t. „O czym Zosia nie wiedziała“. Język poprawny, powiastki proste, szczerze.

Z fantastycznych powieści mamy jedną nową, a mianowicie Arnolda Galopiu — który na wzór Juliusza Verne'go: „Podróż dokoła księżycy“, napisał: „Doktora Omegi, fantastyczne przygody na Marsie“.

Dostał się tam on i jego towarzysze dzięki wynalezionemu metalowi, który ziemia zamiast przyciągnąć odtrąca.

Dzieje tego podróżnika, jego zwycięstwa na Marsie, wreszcie nowa wyprawa dla udzielenia mu pomocy i powrót na ziemię przeprowadzone są z wielką fantazją, zaciekawiającą czytelnika.

Poza temi utworami Gebethner i Wolff przystąpili do nowego wydania Juliusza Verne.

Otrzymaliśmy tomy: VII, VIII, IX zawierający opisy: „500 milionów Begumy“, „Przygody na okręcie Chancellor“ i „Naokoło księżycy“. Wyšlo jednak, jak widać ze spisu, już dziesięć to-mów.

O powieściach tych pisać nie będziemy, mają one bowiem ustaloną sławę, jako rzeczy nie tylko zaciekawiające pisane, ale i naucozające.

Jak widzimy, plon gwiazdkowy w tym roku nie tylko obfity, ale zawiera wiele rzeczy cennych i wzbogacających literaturę dla młodzieży

CIEKAWY CYFRY.

W roku 1896 zorganizowano w Warszawie „Wzajemne ubezpieczenie od ognia w guberniach Królestwa Polskiego”. Instytucja ta z rokiem każdym rozwija się nader pomysłnie, co potwierdza sprawozdanie za rok 1908.

Dnia 14 stycznia 1908. roku było ubezpieczonych od ognia 1,012020 posesy z 3,242,101 budowlami na sumę 705,936,580 rubli. Wartość tych posesy oceniono na 947,726,650 rubli, ze składką ogniową 4,498,810 rubli.

W ciągu lat 13, od roku 1896 do 1908, suma ubezpieczeniowa powiększyła się z 450,000,000 na 725,595,000 rubli t. j. o 275,595,000 rubli.

Według danych zarządu wzajemnego ubezpieczenia od ognia w Królestwie Polskim w 10 gub. Królestwa było 4408 pożarów budowli ubezpieczonych we wzajemnym ubezpieczeniu od ognia i 131 pożarów budowli nieubezpieczonych. Jako przyczyny pożarów, sprawozdanie wylicza 700 z podpalenia, 471 od piorunów, wskutek wadliwej budowy kominów i pieców 412, wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem 481, ze swawoli dziecięcej 90, z przyczyn niewiadomych 2314.

Spaliło się 19655 budowli, uszkodzonych zaś było 8839. Straty wzajemnego ubezpieczenia wynosiły 3,336,347 rb. 97 kop. Przeciętna strata wynosiła 72 rb. 46 kop. na 100 rubli składki ubezpieczeniowej, zgorzałych zaś budynków, w stosunku do sumy ubezpieczeniowej 726,000,000 rb. wypada 46 kop. na 100 rubli.

Ubezpieczenia znajdujących się w budowlach maszyn, przyniosły straty, które przewyższyły premię ogniową o 1/4. W roku 1908 wypłacono strażom ogniowym ochotniczemu za dostawienie sikawek do pożarów 22,511 rubli, za uszkodzenia sikawek przy pożarach 3,883 ruble, strażakom za odznaczenia przy pożarach wypłacono 8817 rubli, za wykrycie podpalaczy 1450 rubli ogółem 36662 rb. Udzielono zapomogi Tow. strażackim 9,208 rb. 20 kop.

Cyfrы te w stosunku do ogólnej liczby straży ogniowych ochotniczych i ich użyteczności są niezmiernie małe.

Ogólny obrót z dochodów w roku 1908 był 4,811,446 rb. 75 kop., z procentów 435,438 rb. 19 kop., wydatki zaś 4,114,271 rb. czysty zysk 1,065,003 rb. 15 kop. Kapitał zapasowy przedstawiał się na 1 stycznia 1909 roku w sumie 7,788,770 rb. 17 kop.

Suma niepospolicie wysoka i jako w ubezpieczeniach wzajemnych — powinna być zużyta na dobro stowarzyszonych.

(h)

KRONIKA.

(—) **Robotnicy polscy zagranicą.** Jak donosi organ agraryszów niemieckich „Deutsche Tages Zeitung”, niedawno odbyła się konferencja Związku rolniczych niemieckich, zainteresowanych w sprawie robotników zagranicznych, na której roztrząsano gruntownie tę sprawę i zastanawiano się, jaką robotnikom sprowadzonym zaofiarować w nadchodzącym sezonie płacę.

Wyniku konferencji onej cytowane pismo nie ujawnia, dodaje natomiast następującą przejrzystą informację dla „zainteresowanych”:

„Każdy gospodarz powinien się o wyniku tej konferencji poinformować, bez względu na jakiego źródła robotników zagranicznych dla siebie sprowadza. Z pomocą tych informacji będzie się mógł obronić przed zbyt wygórowanymi żądaniami, nie uprawnionymi ogólnem położeniem rynku pracy. Zalecać więc trzeba, aby każdy pracodawca, zamierzający sprowadzić zagranicznych robotników rolnych, poinformował się najpierw, czy to u odpowiedniej izby rolniczej, czy też w niemieckiej centrali robotniczej o płacy, którą w tym roku dawać należy i wtedy dopiero układ z robotnikami zagranicznymi zawarł”.

Podanie tej wiadomości dla „zainteresowanych gospodarzy” zdradza akcję, jaką organizowana jest w Niemczech, aby robotnika obcego jeszcze więcej, niż dotąd, wyzyskiwać.

Organizacji tej naturalnie udaremnić nie można, należałoby jej jednak przeciwstawić or-

ganizację wychodzącą, któraby miała kontrolę nad działalnością agentów i broniła interesów ludu wobec ujawniającej się znowy obszarników niemieckich.

Organizujące się Towarzystwo emigracyjne powinno na to zwrócić uwagę.

(—) **Produkcja zapalek.** Królestwo Polskie w produkcji zapalek zajmuje w państwie ostatnie miejsce, posiada bowiem tylko 3 fabryki, w których w roku 1908 wyrobiono 83,442,120 sztuk zapalek; robotników i robotnic w fabrykach tych było 349. Mimo że sąsiednie gubernie, to jest Litwa i Wołyń, posiadają 15 fabryk, głównymi dostawcami zapalek dla Polski są fabryki gubernii wielkorosyjskich, które mimo znaczne zyski z dostawy tej, nie uważają za stosowne umieszczać na pudełkach napisów polskich, jak to już oddawna czynią niektóre rosyjskie fabryki wyrobów tytoniowych.

(h) **Ze związku zawodowego pracowników ciesielskich.** Onegdaj, o godz. 10 rano, w lokalu „Jedności”, Piotrkowska 175, odbyło się ogólne zebranie członków związku zawodowego pracowników ciesielskich, przy współudziale p. Franciszka Jakóbiusza, delegata centralnego związku w Warszawie.

Posiedzenie zagnał prezes związku, p. Antoni Chudzik. Na przewodniczącego wybrano p. Józefa Górskiego, który na asesorów zaprosił pp.: Władysława Michalskiego, Józefa Jarugę, Michała Sobolewskiego i Jana Piotrowskiego, a na sekretarza p. M. Dziurdzińskiego.

Po zajęciu miejsc przez prezydium, przeczytano sprawozdanie kasowe za czas od 1 grudnia 1908 roku do 1 grudnia 1909 roku. Pozostałość w kasie na 1 grudnia 1908 roku wynosiła 10 rb. 12 kop., w ciągu roku sprawozdawczego wpłynęło do kasy 1523 rb. 19 kop., ogółem 1533 rb. 31 kop. Wydatki ogółem wynosiły 1502 rb. 38 kop. Z sumy tej wleśiono do Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego 420 rb. 20 kop., wypłacono wsparcia chorym 180 rb. i zapomogi na pogrzeby 144 rb. Dnia 1 grudnia r. b. pozostało w kasie 33 rb. 93 kop. Uchwalono, aby w roku 1910 prenumerować 10 egzemplarzy „Życia Robotniczego” i odpowiednią ilość tygodnika „Jedność”. Pożyczek uchwalono nie udzielać nikomu, należności z udzielonych już pożyczek zainkasować w ciągu dwóch miesięcy, a w razie nieuregulowania, poszukiwać zwrotu na drodze sądowej.

Do zarządu wybrano pp.: Kwiryna Sokółskiego, Antoniego Górskiego, Józefa Jarugę, Józefa Schulca, Marcelę Kochmańskiego, Michała Dziurdzińskiego, Antoniego Chudzika, Franciszka Hundziaka, Jana Piotrowskiego, Adama Dąbrowskiego i Nepomucena Kamińskiego. Na zastępców wybrano pp.: Roberta Eipschera, Ferdynanda Redlicha, Adama Jarosza, Jana Gadzińskiego, Aleksę Brzozowskiego i Franciszka Fortasa. Do komisji rewizyjnej (ponownie) pp.: Józefa Bailicha, Józefa Rybaka i T. Komisera.

(x) **Stow. techników w Łodzi.** Podczas XVII posiedzenia naukowego członków Stowarzyszenia techników dr. M. Kaufman wygłosił odczyt pod tytułem „Witalizm i mechanizm”, streszczając w nim dwie zasadnicze teorie, tłumaczące zjawiska przyrody żywej. Niezmiernie interesujący odczyt d-ra Kaufmana został przyjęty przez zebranych żywym i długotrwałym oklaskiem.

(—) **Powszechne nauczanie.** Obecny przyjazd wiceministra oświaty do Warszawy jest związany z projektem ustanowienia powszechnego nauczania i wytworzenia nowej sieci szkół ludowych w Królestwie Polskim. Projekt sieci szkolnej opracował zarząd okręgu przy udziale zwołanego niedawno przy okręgu naukowym zjeździe naczelników dyrekcji naukowych i inspektorów szkół ludowych. W sprawie tej konieczne jest jeszcze porozumienie się z ministerstwem spraw wewnętrznych, ponieważ część zasiłków na przyszłe szkoły będą wyznaczały gminy.

(f) **Kobieta w społeczeństwie.** W ubiegłą sobotę w lokalu Stow. zaw. „Jedność” d. rowa Chmielńska wygłosiła bardzo ciekawą pogadankę p. t. „Kobieta w społeczeństwie”.

Prelegentka pięknymi słowy skreśliła słuchaczom rozpaczliwy obraz naszego kraju i społeczeństwa, które dawniej w ogólnym pochodzie cywilizacji zajmowało jedno z pierwszych miejsc, a dziś dało się zepchnąć w szeregi maruderów postępu.

Dalej mówiła prelegentka o niedoli ludu roboczego, o jego mieszkaniach, do których przez cienkie ścianki zimowy wiatr się przeciska i o ciemności ludu.

Mamy 70 proc. analfabetów.

Szkół początkowych, wedle obliczeń, oprócz istniejących powinno być jeszcze 26 000! Wspomniała też o wadliwym urzędzeniu teraźniejszych szkół i ochronek.

Opierając się na powyższem p. Chmielńska dowiodła, że cała praca kobiet powinna się zwrócić na pole oświaty ludu, który wtedy nie tylko umysłowo, ale i moralnie się podniesie.

Zebrani długim i serdecznym oklaskiem dziękowali prelegentce za piękną pogadankę.

(x) **Cléo de Mérode—łodzianka.** Słynna artystka teatralna, pani Cléo de Mérode, niedawno jednemu z dziennikarzy paryskich oznajmiła, że się niebawem wycofuje ze sceny do życia prywatnego skutkiem zmęczenia. Ma już... 35 lat życia. Przy sposobności nadmieniła, że opowiadania o jej stosunkach ze świeżo zmarłym królem belgijskim są bajką wierutną. A jednakże skutkiem tej bajki nazywano Leopolda II—Kleopoldem... Wroszele nadmieniła, że choć ją uważano za prawdziwy typ paryżanki, jednakże rodem jest z Łodzi.

(—) **Ochrona wagonów z węglem od rozkradania.** Rada zarządzająca drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej postanowiła ogłosić konkurs na projekt ochrony wagonów węglowych, zabezpieczającej węgiel od kradzieży. Warunki, jakim powinny czynić zadość ochrony do wagonów węglowych, oraz rysunek węglarki, można otrzymać w biurze technicznym wydziału mechanicznego drogi żel. warsz.-wiedeńskiej.

Sąd konkursowy przed dniem 1-ym czerwca 1910 roku, rozpatrzy projekty nadesłane i zśród odpowiadających warunkom przepisany, wskaże projekty najlepsze, za które wypłacone będą nagrody: pierwsza w sumie 500 rb. i druga w sumie 200 rb. Wyrok sądu jest ostateczny i nieodwołalny.

Projekty nagrodzone, będą wykonane na koszt drogi żelaznej i założone każdy do jednego wagonu, w celu wypróbowania w przeciągu pięciu miesięcy od października do lutego.

(a) **Wagony dla aresztantów.** Na wszystkich drogach w Cesarstwie wprowadzono nowy typ wagonów dla przewożenia aresztantów. Wagony są bez przedziałów, okna w nich nie z boku, jak dotychczas, lecz w górze w dachu wagonu. Każdy wagon zaopatrzony w linkę, łączącą go z parowozem w celu umożliwienia zatrzymania pociągu w każdej chwili.

(a) **Powiększenie taboru.** Ponieważ ruch osobowy jak i towarowy w ostatnich czasach zwiększa się do niebywałych rozmiarów, zarząd kolei fabryczno-łodzkiej postanowił wyasygnować potrzebną sumę na odświeżenie i powiększenie taboru kolejowego. Zakupione będą nowe parowozy. Liczba wagonów, zwłaszcza węglarek i krytych, ma być bardzo znacznie zwiększoną.

(a) **Kolej Zachodnio-Wieruszowska.** Inspektorem kolei Zachodnio-Wieruszowskiej mianowano inżyniera bar. Taubego. Budowa rzeczonyj kolei będzie rozpoczętą z wiosną roku przyszłego.

(—) **Konkurs artystyczny.** Redakcja miesięcznika literacko-artystycznego „Sfinks” ogłasza konkurs na winiętę piórkową. Winięta ma być wykonana w jednym kolorze w rozmiarach 20 centymetrów u podstawy a 12—15 wysokości, tak, aby po zmniejszeniu w reprodukcji można było otrzymać normalną winiętę dla „Sfinksa”. Ostateczny termin dla nadsyłania prac konkursowych upływa z dniem 31-ym stycznia 1910 roku. Nagroda pierwsza wynosi 40 rb., druga 20, trzecia 15.

Uproszony przez redakcję sąd konkursowy, do którego należeć będą pp.: Wiktor Gornulicki, Józef Holewiński, Jan Kleczyński, Tadeusz Jaroszyński, Leopold Mayet, Stefan Popowski i Franciszek Siedlecki, oraz redakcja „Sfinksa” w osobach: Władysława Bukowińskiego, Ignacego Czarnowskiego i Ignacego Matuszewskiego, wybierze sześć najpiękniejszych winięt, których reprodukcje ukażą się jednocześnie w jednym zeszyście „Sfinksa”.

Ostateczne przyznanie nagród i odznaczeń zależeć będzie od prenumeratorów i czytelników „Sfinksa” którzy rozstrzygną konkurs w drodze głosowania na przygotowanych specjalnie kart-

kach, wyznaczając większością głosów nagrody i odznaczenia.

(x) **Z bractwa Żywego różańca.** W dniu jutrzejszym o godzinie 9 rano w kościele św. Krzyża odprawione zostanie miesięczne nabożeństwo żałobne za zmarłych członków bractwa Żywego różańca.

(f) **Z Tow. „Wiedza“.** Wczoraj odbyło się pierwsze posiedzenie nowego zarządu Towarzystwa „Wiedza“ na którym dokonano podziału pracy.

Obecnych było 14 osób.

Na prezesa powołano p. Franciszka Pałaszewskiego, na skarbnika dra Mittelstedta, na sekretarza p. Kajetana Kędzierskiego, na gospodarza p. Ludwika Jabłońskiego.

Odczyty dla dorosłych i czytanki dla dzieci postanowiono na czas świąteczny zawiesić, a wzmocnić je 9 stycznia 1910 roku.

(a) **Pokaz pracy kobiet i dzieci.** Przez dzień wczorajszy odbywała się sprzedaż eksponatów, a wieczorem odbył się akt zamknięcia pokazu. Zamierzona bowiem trzydniowa sprzedaż przedmiotów nie zyskała aprobaty gubernatora piotrkowskiego.

Przez cały czas trwania wystawy (dwanaście dni) zwiedziło pokaz 11.000 osób.

Komitet wystawy, w uznaniu gorliwej pracy doktorowej Chmielińskiej, która poświęcała codziennie czas na pogadanki i udzielanie objaśnień, wręczył jej adres, opatrzony kilkudziesięciu podpisami.

Organizatorki pokazu pracy kobiet i dzieci postanowiły utworzyć instytucję „Koła kobiet“, której zadaniem będzie samokształcenie na polu fachowym itp.

Pierwsze posiedzenie organizacyjne odbędzie się d. 30 b. m. w lokalu Towarzystwa opieki nad dziećmi (Milsza № 16).

(x) **Z Łódzkiego Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego.** W dniu wczorajszym na posiedzeniu połączonych władz Łódzkiego Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego uchwalono zniżyć stopę procentową od pożyczek, spłacanych w ratach miesięcznych z 8 proc. na 7 i pół proc. kasując natomiast projektowane zwroty procentów od raty wnoszonej przed terminem.

(a) **Wystawa przeciwalkoholizacyjna.** W ubiegłą sobotę zwiedzili wystawę przeciwalkoholizacyjną szkoły: handlowa z Zubardza (32 uczniów), kolej fabryczno-łódzkiej (30 uczniów 4-go oddziału), p. Michałiny Drabarek (32 uczniów), Tow. akc. I. K. Poznańskiego (72 uczniów 1-go i 3-go oddziału), Tow. akc. „Heinza i Kunitzora“ (73 uczniów 1-go oddziału), Tow. akc. Juliusza Heinza (130 uczniów); wychowawcy domu sierot parafii ewangelickiej św. Trójcy (w liczbie 80), uczniowie gimnazjum niemieckiego (52 uczniów 3-ej i 4-ej klasy). Ogółem zwiedziło 1130 osób.

W ciągu dnia wygłosili pogadanki: pastor Gundlach, dr. Maybaum i pani Chudziakowa; wieczorem zaś inżynier Bąkowski, pastor Dietrich ksiądz Wyrębkowski i pani Chudziakowa.

W niedzielę zwiedzali wystawę goście z Kalisza, mianowicie członkinie Stowarzyszenia kobiet polskich. Wyrazili oni gorące uznanie dla organizatorów wystawy i zwrócili się z prośbą, czyby komitet nie zechciał ułatwić im urządzenie takiej wystawy w Kaliszu.

Pogadanki mieli w niedzielę dr. Maybaum, pastor Gundlach, dr. Kaufman, ks. Rybiński, dr. Sterling i profesor Baumfeld.

Ogółem zwiedziło wystawę onegdaj przeszło 2.000 osób.

Skutkiem panującego w niedzielę wieczorem mroku niektóre eksponaty zostały uszkodzone. Komitet miał sporo pracy, aby doprowadzić wystawę do porządku.

Wczoraj wygłosili pogadanki — o godzinie 7-ej wieczorem pastor Gundlach, o godzinie 8-ej dr. Goldenberg, o godzinie 9-ej dr. Justman.

Frekwencja na wystawie wzrasta z dniem każdym.

Wczoraj, mimo dnia poświęconego, zwiedziło wystawę 980 osób, między innymi szkoły z Tow. akc. I. K. Poznańskiego (119 dzieci 1-go oddziału, 52 dzieci 2-go oddziału i 48 — 3-go); handlowa kupiectwa łódzkiego (98 uczniów klas wstępnych i 53 klasy 1-ej); szkoła miejska № 10 — (102 dzieci).

Dziś wygłosi pogadankę o godz. 8 i pół dr. Brudziński.

Jutro — o godz. 7-ej dr. Chodźko, o godz.

8-ej dr. Silbersteinowa, o godz. 9-ej dr. Kopyński.

(h) **Przyznanie pożyczek.** Na ostatnim posiedzeniu w Towarzystwie kredytowym m. Łodzi, przyznano przeszło 600.000 rub. pożyczek nowych i na przeszacowane nieruchomości w Łodzi.

(h) **Z żałobnej karty.** Dziś w nocy o godzinie 1, po dwudniowej chorobie zmarł s. p. Kazimierz Sokołowski, wychowaniec politechniki w Rydze, inżynier-architekt, założyciel i członek korporacji „Arconia“.

S. p. Kazimierz Sokołowski urodził się dnia 20 września 1854 r. w majątku Sadlno na Kujawach. Po skończeniu gimnazjum w Kaliszu, wyjechał na politechnikę do Rygi, a po skończeniu jej, osiadł w Łodzi i oddał się swemu zawodowi, przyjmując czynny udział w życiu społecznym naszego miasta.

Wypadki lat ostatnich wywarły na nim przynębiające wrażenie, zdenerwowały go do tego stopnia, iż na zdrowiu począł niedomagać. Choroba jedna wywoływała drugą, wreszcie dziś w nocy śmierć przecięła pasmo jego życia.

Z pośród wielu prac architektonicznych, wybudowano podług jego pomysłu Szkołę rzemiosł przy ulicy Wodnej i kościół Dobrego Pasterza na Balutach; od początku budowy kościoła św. Stanisława Kostki, aż do roku zeszłego, był kierownikiem robót przy tej świątyni, wreszcie podług jego planów budują Dom ludowy przy ulicy Przejazd.

S. p. Kazimierz Sokołowski z całym zamiłowaniem oddał się wykończeniu kościoła Dobrego Pasterza, z której to świątyni zwłoki jego będą wyprowadzone w czwartek po nabożeństwie żałobnym o godzinie 10 rano, na stary cmentarz katolicki.

(a) **Wizyta.** Bawił w Łodzi towarzysz ministra oświaty p. G. orgiejewskij, w celu zwiedzenia miejscowych szkół średnich.

P. wice minister oświaty w towarzystwie urzędnika do szczególnych poleceń przy ministerium oświaty rz. r. st. P. Prozorowa — zwiedził dzisiaj gimnazya żeńskie i męskie, szkołę aleksandryjską i inne zakłady naukowe, znajdujące się pod zawiądywaniem ministerium oświaty.

O godzinie 4-ej po południu p. wice minister przyjmował w gmachu gimnazjum męskiego interesantów, zgłaszających się z podaniami.

(a) **Z dyrekcji naukowej.** Na zarządzającego czasowo łódzką dyrekcją naukową na miejsce p. Sazonowa, powołany został p. Rewersow. Obowiązki zaś tego ostatniego objął p. Szegłów.

(x) **Sprostowanie.** Wskutek zaszłej omyłki korektorskiej w № 242 w ogłoszeniu Dr. Żel. F. Ł. o sprzedaży towarów zaszły następujące omyłki: wydrukowano że sprzedaż odbędzie się na st. Łódź Karolew w d. 20 b. m. n. st., winno być na st. Łódź Fabr. w dniu 23 grudnia n. st. o godzinie 10 rano.

(h) **Z targu.** Dziś dowozy artykułów spożywczych na targi łódzkie były duże, pomimo to ceny płacono wysokie, szczególnie za nabiał, drób i zwierzęnę. Wpływa na to ta okoliczność, że cały handel na targach spoczywa przeważnie w rękach przekupniów, zamieszkałych nawet poza Łodzią.

Z powodu dość łagodnej temperatury spodziewany jest duży dowóz ryb, a wobec tego jest nadzieja, że i ceny ryb nie będą wygórowane. Choinek dowieziono obficie, lecz handlarze ceną je bardzo drogo.

(a) **Osobiste.** Na mocy postanowienia gubernatora piotrkowskiego inżynier cywilny p. Romuald Miller, mianowany został wolnopraktykującym architektem m. Łodzi.

(h) **O bezpośrednie połączenie.** Na dobę pomiędzy Łodzią i Warszawą przebiega około 400 depesz, które w Koluszkach z aparatu łódzkiego oddaje się telegrafowi kolei warszawsko-wiedeńskiej i odwrotnie, wobec czego każda depesza wia Warszawa lub Łódź musi być przyjęta w Koluszkach i podana we właściwym kierunku.

Praca ta jest nieprodukcyjna i dlatego prowadzone są pertraktacje, aby pomiędzy Warszawą wiedeńską i Łodzią przeprowadzić przewodnik bezpośredni telegraficzny.

(h) **Z Koła pracowników kolei fabr.-łódzkiej.** Wczoraj na posiedzeniu zarządu Koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej bardzo obszernie o-

mawiano kwestję, w jaki sposób rozbudzić pomiędzy członkami Koła drzemiące życie towarzyskie.

Obzerny i sympatyczny lokal Koła świeci pustkami przez całe tygodnie. Wnieśliśmy projekt, aby oprócz jednej wieczornicy, że tak powiemy, urzędowej, miesięcznej, w każdą sobotę po pierwszym, urządzać zebrania towarzyskie bezprogramowe, a nawet, o ileby się znaleźli amatorzy, zbierać się codziennie na pogawędki, przeczytanie pism i dzieł, w które jest zamożnie zaopatrzona biblioteka Koła, na gry w szachy, lekcje śpiewu, lekcje muzyki itd.

(x) **Choinka w „Kole Panien“.** Niezmierne dodatnie wrażenie uczyniła na zebranych wczoraj w „Kole Panien“ Choinka, urządzona dla dziewczątek z szwalni, utrzymywanej przy Kole. Prace tych dziewczątek na „Pokazie pracy kobiet i dzieci“ zyskały powszechne uznanie i chętnie były nabywane. Wogóle szwalnia ta, ucząca pracy chlebobdajnej dziewczątka z najuboższych sfer i rozwijająca ich umysł, dzięki niezmiernie pracowitej i energicznej zarządkownicy, pani Waleryi Marcinkowskiej i energii zarządu Koła, rozwija się nader pomyślnie. Dziewczątka przy jarzącej choince zgodnie i bardzo poprawnie odśpiewały parę koled, poczem jedna z nich w prostych słowach złożyła podziękowanie młodym opiekunkom szwalni za ich prace i starania. Na zakończenie rozdano dzieciom podarki gwiazdkowe.

(x) **Gwiazdka** odbędzie się w Przytułku dla starców i kalek chrześc. Tow. dobroczynności (ul. Dzielna 52) w czwartek d. 23 b. m. o godz. 5-ej po południu. Komitet Przytułku zaprasza wszystkie osoby życzliwe, którym nie obojętne są sprawy instytucji, aby zechciały wziąć udział w zapowiadanej „Gwiazdce“.

Obecnie znajduje się w Przytułku 297 pensjonarzy.

(x) **Zarząd łódzkiego żydowskiego Towarzystwa opieki nad sierotami** składa serdecznie podziękowanie spadkobiercom bł. p. Leona Rapaporta za ofiarę rb. 200, złożoną przez nich na rzecz T-stwa, celem uczczenia pamięci zgasłego.

(x) **Ofiara.** Celem uczczenia bł. p. Leona Rapaporta spadkobiercy złożyli na rzecz kolonii letnich dla dzieci żyd. m. Łodzi 500 rubli, za co zarząd Towarzystwa składa ofiarodawcom serdeczne podziękowanie.

(f) **Pomysłowość cyganów.** Od czasu awantury na Bałkanach, pojawiły się w Łodzi i okolicach całe hordy cyganów którzy z nieszczęść narodu serbskiego zrobili sobie korzystny proceder. Mianowicie wysyłają oni na miasto dzieci, a te obchodzą mieszkania i zaczepiają przechodniów, recytując jednym tchem: „Panie, dajcie kopijku, Serb jestem. Turcy siolo napadli, ojca zabili, matkę zabili, tylko my biedne dziatki uciekliśmy. Dajcie pane kopijku“.

Wzruszony niedolą dziecka przechodzień rzucił mu datek, a cyganiatko, wracając wieczorem do obozu, oddaje żywym rodzicom wyłudzone kopiejki.

Tem samem zajmują się i kobiety.

(h) **„Sanitas“.** Towarzystwo obywatelsko-asenizacyjne pomimo usilnych starań komitetu organizacyjnego, nie mogło rozpocząć swych czynności, z powodu niewykończenia budynków, przeznaczonych na stajnie, wozownie i t. d. Obecnie budynki są o tyle wykończone, że można pomyśleć o zakupie więcej par koni i rozpocząć działalność, co ma nastąpić od Nowego Roku.

W tych dniach Towarzystwo uruchomiło część taboru sposobem próby.

Jeszcze przed Nowym Rokiem odbędzie się nadzwyczajne ogólne zebranie udziałowców, którzy wysłuchają sprawozdania komitetu organizacyjnego i sprawozdania kasowego, wybiorą 5-ciu członków zarządu i dadzą im dyrektywę.

Do Towarzystwa „Sanitas“ zgłasza się już znaczna liczba właścicieli domów z prośbą, aby u nich usuwało nieczystości.

(a) **Stowarzyszenie nauczycieli żydów** organizuje w dniu 25 b. m. wieczór literacko-muzyczny w lokalu własnym na powiększenie funduszu tej instytucji.

(f) **Kara akcyzy.** Zarządzający akcyzą gubernatorską i kaliskiej skazał Zofię Stankowską, zamieszkałą przy ul. Łąkowej № 17, na 25 rubli kary za przechowywanie spirytusu w pokoju obok sklepu kolonialnego.

(a) **Nowi ławnicy sądów gminnych.** W tych

dnia gubernator piotrkowski zatwierdził na trzechlecie (1909 — 1912) świeżo wybranych na zebraniach gminnych ławników i ich pomocników (podławników) sądów gminnych powiatu łódzkiego, mianowicie: w okręgu I (osada Tuszyn) p. Józefa Zasadę (ławnik) i Feliksa Jarczyńskiego (podławnik); w okręgu II (osada Rzgów) p. Kacpra Placka (ławnik) i Karola Woźnickiego (podławnik); w okręgu III (osada Bałuty) p. Wilhelma Bauera (ławnik) i Jana Essa (podławnik); w okręgu IV (osada Aleksandrów) — p. Rudolfa Szulca (ławnik) i Franciszka Wyrzykowskiego (podławnik); w okręgu V (m. Zgierz) — p. Walerentego Czaplńskiego (ławnik) i Wojciecha Krupińskiego (podławnik); w okręgu VI (osada Konstantynów) — p. Jana Józwiaka (ławnik) i Tomasza Kaczmarka (podławnik).

(a) **Towarzystwo opieki nad uwolnionymi z więzień.** Piotrkowska komisja gubernialna do spraw stowarzyszeń i związków zarejestrowała ustawę Tow. opieki nad osobami uwolnionymi z więzienia.

Działalność Tow. rozciągać się będzie na gubernię piotrkowską.

(h) **Najeżenie.** Parowóz osobowo-towarowy szerokotorowy kolei obwodowej, na 11 wiorście najeżał na 65-letniego Franciszka Jarzynę, mieszkańca Galkówka, silnie zranił go w głowę i złamał mu rękę. Po zatrzymaniu parowozu, J. przewieziono do Łodzi i umieszczono w szpitalu Geyerów. Stan zdrowia Jarzyny jest bardzo niebezpieczny.

(f) **Kradzież.** W domu przy ul. Cegielińskiej nr. 15 z góry, należącej do Adeli Mendelsohn, skradziono białinę, wartości 200 rb. Podejrzana o kradzież służąca, Ciesielska, aresztowana.

Do sklepu rzeźniczego Leiby Szwarca chciał się dostać, za pomocą dobranego klucza, Chaim Liechtenstein. Schwytano go na gorącym uczynku i aresztowano.

(p) **Pobity.** Na ul. Nowo Cegielińskiej nr. 8 Jan Wiśniewski, robotnik, lat 30, został przez towarzysza przy robocie pobity tępym narzędziem i odniósł rany głowy. W I cyrkule opatrzył go lekarz Pogotowia.

(p) **Wypadki.** Na ulicy Pańskiej nr. 129 Juliusz Raka, szklarz, lat 61, spadł ze schodów i okaleczył głowę; na ul. Długiej róg Cegielińskiej Szmul Józefowicz, krawiec, lat 15, przez nieznanego człowieka popchnięty, padając na słup telefoniczny, okaleczył czoło. Wszystkim wyżej wymienionym lekarze Pogotowia udzielili doraźnej pomocy.

(p) **Stan bezprzytomny.** Na ul. Targowej nr. 55 Marya Kubusiak, lat 30, robotnica, znaleziona została w stanie bezprzytomnym i w takim stanie lekarz Pogotowia odwiózł ją do szpitala Aleksandra.

(p) **Zatrucie.** Na ul. Piotrkowskiej nr. 247 Karol Grycezer, cieśla, lat 30, przez nieostrożność zatrut się jakimś trującym płynem. Niebezpieczeństwo usunął lekarz Pogotowia.

(p) **Nagła śmierć.** Dziś w nocy na ul. Mikołajewskiej nr. 39 Mojcie Guzonek, 3 letni syn kupca, nagle zmarł. Przyczyna śmierci niewyjaśniona. Zgon stwierdził lekarz Pogotowia.

(p) **Ogólnemu osłabieniu** wczoraj uległy dwie osoby, kobieta i mężczyzna, pierwszą odwieziono do mieszkania na ul. Zawadzka na Bałutach, drugiego do szpitala Aleksandra. Doraźnej pomocy udzielił lekarz Pogotowia.

(x) **Rzeźnia na Bałutach.** Jutro, o godz. 12 w południe, w budynku nowej rzeźni na Bałutach odbędzie się zebranie obywateli Bałut Nowych i Zubardzia Nowego w przedmiocie wprowadzenia rzeźni w ruch.

(h) **Ze stacji Karolew.** Z powodu powiększenia się ruchu towarowego na stacji Karolew kolei obwodowej, zarząd kolei fabryczno łódzkiej pobudował rampę 200 sażeńi kwadratowych do wydanku towarów, magazyn kryty i postawiono winde siły nośnej 900 pudów do naładunku i wyładunku ciężarów, oraz zabrukowano trzecią drogę dojazdową do tej stacji.

(a) **Pod pociąg'em.** Mieszkaniec wsi Retkonia, gminy Brus, 30-letni Rol, cierpiący oddawna na rozstrój władz umysłowych usiłował pozbać się życia i w tym celu dwukrotnie rzucał się pod tramwaj pabianicki. Działo się to na terytorium wsi Chocianowice, gminy Widzew. Dzięki przytomności maszynistów, którzy w porę pociąg wstrzymali, desperat uniknął śmierci. Chorym zaopiekowała się rodzina.

Loterya. Dziś, jako w 10 dniu ciągnięcia 5-jej klasy 193 loteryi klasycznej Królestwa Polskiego padły następujące główne wygrane:

75000 rb. nr. 18799,
8000 rb. nr. 16941.

2000 rb. nr. 335, 7731.
1000 rb. nr. 17314.
400 rb. nr. 3069, 3877, 6634, 7199, 9054,
9936, 12618, 13108, 14748, 15263, 18372, 20790.

SZTUKA I PIŚMIENICTWO.

Z „Lutni”. Rojno i gwarno było w sobotę na wieczornicy u lutnistów, stolami zastawiona sala przypominała trochę przybytek, gdzie króluje wyłącznie podkasana muza. Wieczór, choć bezprogramowy, dał nam jednak na poczekaniu produkcje estradowe różnego rodzaju.

Rozpoczął wieczór grą na wiolonczeli zdolny amator p. A. Żakiewicz, dając nam utwory Offenbacha i Szumana; dalej p. A. Sumiewski wypowiedział z odpowiednią swadą kilka drobnych deklamacji Gawalewicza i Rodocia. Miłą niespodziankę zrobił nam grą na cytrze p. K. Tolkmit.

Uzdolniona amatorka p. M. Czekańska deklamowała z powodzeniem „Odwet” Or-Ota i kilka drobnych perełek z literatury swojskiej.

P. L. Leśnicki, będąc w wybornem usposobieniu, odśpiewał piękną „Aryę” z op. „Don Carlos” — Verdiego i „Serenadę” — Leoncavalla.

Po kilkunastominutowej pauzie członkowie Koła dramatycznego pod reżyserją p. Z. Jakubowskiej odegrali wysmienicze pod każdym względem wesołą jednoaktówkę Przybylskiego pod tyt. „Antkowe wesele”. Publiczność szczerym oklaskiem darzyła wybornych wykonawców.

W trzeciej części wystąpił chór „Lutni” pod batutą dyrektora A. Dworzaczka i wykonał zgodnie i z odpowiednim pietyzmem „Lipę” — Szuberta, „Prządź” — Jüngsta i „Kujawiak”, mel. lud., zbierając zasłużone oklaski.

P. Wil. Urbanowska swoim dźwięcznym sopranem rączyła publiczność wykonaniem pieśni Niewiadomskiego i drobnego wyjątku z op. „Bohaterowie”.

Dyrektor A. Dworzaczek śpiewał pieśni Denza i Leoncavalla, zbierając frenetyczne oklaski.

Pp. E. Kulisz i M. Słowikowski byli jedynymi przedstawicielami muzyki lekkiej i z pełnem powodzeniem wykonali: p. E. Kulisz „Popouri” swego układu z melodyjami pieśni znanych i kuplet p. t. „Kopiejka”, wywołując szczerzy i zasłużone oklaski; p. M. Słowikowski wykonał dwie lżejsze kompozycje A. Dworzaczka „Elektrycznego męża” i „Dziewczynką małą kiedyś była...” oraz dwie inne na melodye znane publiczności, która też nuciła sobie z zadowolenia refreny.

Było już około 2 godziny w nocy, kiedy zadowolona i rozbawiona publiczność rozchodziła się, nuciąc pieśni dopiero co słyszane.

(Al. Dw.) **Z Harmonii.** W niedzielę odbył się podwieczorek w Towarzystwie „Harmonia”, który zgromadził spory zastęp słuchaczy.

Prezes Tow. p. Stanisław Łapiński otworzył „podwieczorek” pogadanką o sztuce dramatycznej, o jej powstaniu; główny zaś nacisk położył na twórcach dramatu polskiego.

Dyrektor T. Joteyko następnie odegrał na wiolonczeli utwory Noskowskiego, Moniuszki i Czajkowskiego, za co publiczność darzyła go szczerym i licznym oklaskiem.

P. L. Piasecki śpiewał z powodzeniem pieśni Dreszla i Zawadzkiego. Młodzianka paniotka p. Holub wypowiedziała utwory Konopnickiej, które podobały się ogólnie.

Punktem kulminacyjnym wieczorku był występ chóru męskiego „Aryf”, pod dyrekcją p. Tadeusza Joteyki, który dzielnie wykonał pieśni Noskowskiego, Dębińskiego, Galla i Moniuszki, zbierając ciepłe i zasłużone oklaski, rozumie się, że były na bis i datki liczne. Wizyta „arfistów” w „Harmonii” zacieśniła węzeł bratniej przyjaźni, który powinien łączyć wszystkie nasze polskie Towarzystwa w jedną, silną i nierozzerwalną całość; nie więc dziwnego, jeśli członkowie „Harmonii” honorowali i wyróżniali drogich braci po pieśni „arfistów”.

Drugą część rozpoczęła p. W. Karwowska odśpiewaniem pieśni: Chopina, Czajkowskiego, Delisea; głos p. K. brzmiał dźwięcznie; sympatycznie też przyjęła młodą śpiewaczkę publiczność, nie szczędząc jej oklasków.

P. Potarzycki z powodzeniem wypowiedział parę utworów różnych poetów. P. Szwarebach grał solo na fortepianie utwory Chopina i Laska; wykonanie tych kompozycji podobało się ogólnie.

Śpiew solowy miał przedstawiciela jeszcze

jednego w osobie p. St. Górskiego, który wykonał kilka pieśni kompozytorów obcych: Chór „Harmonii” (mieszany) śpiewał pieśni — Koszta i Zelenkiego pod dyrekcją p. Paszkowskiego.

Obfity program zakończyła komedia w 1 akcie Al. hr. Fredry p. t. „Nikt mnie nie zna” która pod wytrawną reżyserją p. Zugajewicza szła więcej niż składanie i staranie.

Na zakończenie bawiono się w różne gry towarzyskie; poczta miała największe powodzenie.

„Podwieczorek” udał się „Harmonii” w zupełności.

(x) **Kalendarz „Czas”** już wyszedł z druku. Obszerniejszą o nim wiadomość damy w jednym z najbliższych numerów.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Tomisława. Jutro Drogomira.

ZEBRANIA. Jutro (w lokalu „Liry”, Mikołajewska 11) o godz. 7 wieczorem, zebranie cechu tokarzy, oraz tradycyjne pożamanie się opłatkami.

— Jutro (w budynku nowej rzeźni) o o godz. 12 w południe, zebranie obywateli Bałut Nowych i Zubardzia Nowego w przedmiocie wprowadzenia rzeźni w ruch.

WYSTAWA. Dziś i codziennie (w lokalu, ul. Mikołajewska nr. 40) wystawa antialkoholizna.

Z DUMY.

W głosowaniu nad projektem prawa o sędzie miejscowym Duma odrzuciła poprawkę Zawiszy, większością złożoną z prawicy i październikowców, przeciw lewicy; przyjęła zaś poprawkę Antonowa głosami wszystkich przeciw głosom prawicy.

W mowie, wygłoszonej podczas wczorajszych rozpraw w Dumie, hr Bobrinskij, poruszając namiętnie sprawę ukraińską, wspominał o mowie Wasilki w Wiedniu i twierdził, że w Austrii konstytucja istnieje tylko dla silnych, dla gnębieli, mianowicie dla polaków, Niemców i węgrov. Dalej mówca wyraża zadowolenie, że narzecze kadeci ujawnili zdanie swoje w sprawie ruskiej, dawno już bowiem podejrzewano ich o tendencje ukraińskie. Ale w Rosyi niema ukraińców. Są tylko rosyanie i dlatego wszyscy odczuwają, gdy rosyanie szarpani są w Chelmszczyźnie. W tym samym duchu przemawiają i następnii mówcy.

TELEGRAMY.

Petersburg, 20 grudnia. (P). Dzisiaj odbyło się trzecie posiedzenie Najwyższej zatwierdzonej komisji dla opracowania projektu przepisów o porządku wydawania praw znaczenia ogólnopństwowego, dotyczących się Finlandyi. Wysłuchano uwag finlandzkich członków komisji.

Petersburg, 20 grudnia. (P). Główny zarząd poczty i telegrafu rozpocznie w r. p. budowę 4 stacyi radiotelegraficznych na wybrzeżach morza Ochockiego.

Petersburg, 20 grudnia. (P). Projektowane jest zaprowadzenie w r. p. przyjmowania przez urzędy pocztowo-telegraficzne prenumeraty na wszystkie czasopisma.

Wilno, 20 grudnia. (P). Wczoraj w powrocie z parady do powozu, w którym jechali nacelnik okręgu inżynierów, generał Akimow, i jego pomocnik, generał Pengo, strzelano około domu, w którym zamieszkuje dowódca wojsk okręgu. Generał Pengo lekko raniony. Człowiek, który strzelał, żył, z powierzchowności sądząc, należący do klasy robotniczej, ujęty.

Ekaterynosław, 20 grudnia. (P). Okazuje się, że kasę kopalni szcherbinowskiej zrabowali robotnicy miejscowi, oraz z Konstantynówki. Pociągnięto do odpowiedzialności 12. Odebrano 1,055 rb.

Uralsk, 20 grudnia. (P). Stwierdzono bakteryologicznie w stepach kirgiskich dzumę płucną. Od 25 listopada do 17 grudnia zmarło na nią 37 osób, pozostaje jeszcze 31 chorych. Ogniska zarazy otoczono kordonem wojska i zastosowano wszelkie środki zapobiegawcze.

Tyflis, 20 grudnia. (P.) Dziś wieczorem zastrzelono w pobliżu cerkwi ormiańskiej policyanta i przechodzącą dziewczynkę. Przesłany zbiegli.

Paryż, 20 grudnia. (P.) Grupa manifestantów urządziła demonstrację w gmachach zarządu miejskiego, żądając zamknięcia magazynów handlowych w celu ustanowienia wypoczynku niedzielnego. Doszło do starcia z policją. Aresztowano wiele osób.

D Z I E N N E.

Petersburg, 21 grudnia. (P.) Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Pan Najwyżej rozkazał rządzić z powodu śmierci Jego Cesarskiej Wysockości Wielkiego Księcia Michała Mikołajewicza przywdziać na Dworze Najwyższym żałobę dla pierwszych pięciu klas na trzy miesiące.

Helsingfors, 21 grudnia. (P.) Wczoraj urząd fiński wniosł do skarbu rosyjskiego dziesięć milionów marek dla pokrycia części przypadających na udział Finlandy ogólnopństwowych wydatków na potrzeby wojska za lata 1908 i 1909.

Wypadek na kolei.

(a) Dziś, gdy pociąg № 4 kolei fabrycz. Łódzkiej wyruszał ze stacji Galkówek, chciał do niego wskoczyć ławnik koluszkowskiemu sądu gminnego p. Antoni Grzymka i, poslizgnąwszy się, upadł pod koła pociągu, które obciły mu obie nogi.

Rannego przywieziono na stację Łódź i wzwano doń karetkę Pogotowia. Odwieziono go do szpitala Poznańskich.

Tabela wygranych.

(Nieurzędowa).

W 9-ym dniu ciągnięcia 5 klasy 193-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego.

Dnia 20 grudnia 1909 roku wyszły następujące wygrane:

Rb. 15,000 № 8074.
Rb. 4,000 № 1898 4275 10927.
Rb. 2,000 № 13670 14999 16182.
Rb. 1,000 № 9119 13143 16348.
Rb. 400 № 861 8840 11642 15941 17669 18362 20499.
Rb. 200 № 3717 5352 5980 15354 16019 20984
21805 22047 22220.
Rb. 100 № 574 2324 2512 3776 4290 4704 4902
5224 5325 5571 5918 6346 6922 9708 9918 10340 11637
11940 12382 12830 13452 16444 17612 18969 19026 19119
19428 20346 22076.
Rb. 50 № 114 29 295 372 429 86 509 47 58
78 877 741 64 807 36 908 71 79
1040 52 59 68 71 84 85 116 38 69 75 204 12 18 21
80 93 417 535 47 600 705 7 48 61 97 892 96 951 83
2106 48 90 222 54 69 92 99 416 41 81 89 552 37 616
24 60 718 41 876 81 95 900 18 49 57
3011 219 306 400 28 78 83 502 90 673 81 778 813
51 63 69 84 921 51 53 98
4130 33 75 241 76 82 302 431 62 745 67 810
87 75 88 90 919
5053 66 69 118 206 16 44 52 63 80 307 83 423
72 79 538 53 69 95 607 35 41 45 70 80 93 710 32 72
76 814 69 921 29 95
5606 21 58 108 12 35 91 217 18 82 302 60 64 401
28 42 83 512 25 668 84 721 61 824 52 80 906 24 62
7054 61 76 98 142 229 317 90 400 55 79 533
34 87 98 601 4 41 73 773 79 835 09 84 85 93 902 14
69 77 80
3007 22 31 39 129 89 243 86 304 27 57 78 528
608 60 67 88 751 82 810 17 949 97
9046 104 53 63 81 211 42 54 83 88 93 349 60 409
522 31 80 89 638 76 82 83 758 810 36 56 97 99
13070 104 14 69 208 9 17 18 55 58 59 90 308 81
92 440 61 687 94 623 38 772 66 82 809 23 43 62
946 49 63 98
11021 65 165 74 33 294 49 69 91 326 57 59 476
506 54 92 639 51 95 711 91 836 09 89 901
12016 92 120 37 53 63 74 216 19 32 45 819 36 59
80 83 84 95 529 48 69 601 59 74 91 96 97 714 80 846
74 80 932 93
13001 4 50 57 99 150 67 76 228 29 60 308 19 41
504 27 63 64 608 76 752 59 835 58 923 34 52
14087 100 25 33 65 249 53 62 310 41 88 94 411
26 36 36 506 44 47 51 93 606 14 40 41 55 72 96 786
43 58 83 614 56 69 923 34 43 45 68 73 80
15037 48 63 187 43 48 81 269 341 402 12 18 55
83 524 24 30 654 762 67 92 93 95 812 16 921 24 54
16011 112 21 23 76 96 239 387 414 19 568 81
611 12 27 58 59 722 54 66 933 80 96 98
17000 5 10 14 23 73 178 259 80 300 8 423 48 50
81 82 641 64 726 40 66 822 26 66 976
18053 138 50 237 336 76 82 96 441 92 569 69
629 37 48 53 70 99 721 853 908 33 95
19066 85 105 21 62 214 24 30 448 63 579 736
70 813 98 932 77 96
20091 101 2 232 64 73 91 322 29 52 60 72 98 429
42 76 84 503 26 33 609 720 43 61 812 58 97 941
21041 126 75 88 237 59 61 347 405 85 88 504
8 75 83 92 609 14 22 41 736 75 83 87 817 22 34
939 93
22022 36 44 63 117 36 63 212 40 48 82 437 48
74 85 98 507 26 623 41 53 88 90 91 716 42 48 72
813 30 89
23010 28 33 38 55 142 78 211 24 325 27 44 405
17 52.

Ś. T. P.

Kazimierz Pomian-Sokołowski

Inżynier-Architekt.

Wychowaniec politechniki w Rydze, członek założyciel korporacji „Arconia”. Urodzony dnia 20 września 1854 r. w majątku Sadlno na Kujawach.

Po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzone ŚŚ Sakramentami, zasnął w Bogu dnia 21 grudnia r. b., przeżywszy lat 55.

Eksportacya odbędzie się z domu przy ul. Spacerowej № 17 do kościoła Dobrego Pasterza na Bałutach dnia 22-go grudnia, t. j. w środę, o godzinie 3-ej po południu, zaś w czwartek o godzinie 10-ej rano w tymże kościele nabożeństwo żałobne, po którym nastąpi wyprowadzenie zwłok na Stary cmentarz katolicki, o czym zawiadamia nieutulona w bólu i żalu

Żona z Rodziną.

U w a g a !

KORZYSTAJCIE z OKAZJI!

KORZYSTAJCIE z OKAZJI!

Kto chce nabyć tanio ładne prezenty na GWIAZDKĘ, niech się uda do Składu Przyborów do pisania i Drukarni

A. J. OSTROWSKI

PIOTRKOWSKA 66, Telefonu 270.

Tam dostać można:

PRZYBORY do rysowania
ALBUMY do poczyty i pocztówek
ALBUMY z widokami m. Łodzi.

POCZTÓWKI na Boże Narodzenie i Noworoczne, OŁÓWKI kolorowe, PUDEŁKA z farbami, PAPIERY listowe ozdobne w pudełkach, PAPETERY ozdobne w szkatułkach, SERWETKI ażurowe papierowe, białe i w deseniach, KAJETY w najlepszych gatunkach.

Drukarnia wykonywa:

WSZELKIE ROBOTY w zakres drukarstwa wchodzące, mianowicie: AFISZE, CENNIKI, CYRKULARZE, RACHUNKI, PAPIERY LISTOWE i KOPERTY z FIRMA, KARTY WIZYTOWE i ADRESOWE, ZAPROSZENIA i t. p.

Ma zawsze na składzie:

KSIĄŻECZKI zarobkowe robocze, TABELY, Kontramarki, również wszelkie Książki i Draki fabryczne podług przepisanej formy Inspekcji Fabrycz.

Na nadchodzący Nowy Rok poleca:

KSIĄŻKI HANDLOWE w wielkim wyborze.

Przyjmuje zamówienia na książki handlowe podług podanych wzorów.

Odwiedzenie mego składu nie obowiązuje do zakupów.

Ceny bajecznie tanie!

Ozdoby Choinkowe

w wielkim wyborze
połowa ceny w ostatnim tygodniu!

Każdy odwiedzający otrzyma bezpłatnie kalendarzyk kieszonkowy na 1910 r. i rozkład jazdy kolejowej — zimowy.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 21 grudnia. (Wl.) Wśród posłów Koła polskiego i w całym Poznaniu duże zaniepokojenie wzbudza pytanie, jakie stanowisko zajmą konserwatyści podczas poświęconej dyskusji nad złożonymi przez centrum i Polaków interpelacjami w sprawie znanych represyj rządu względem urzędników głoszących podczas wyborów do rady miejskiej w Katowicach, na listę bloku polsko-centrowego przeciwko kandydatom hakatom. Przed rozjazdem na ferye świąteczne konserwatyści nie powzięli żadnej stanowczej decyzji w tej niemiłej dla siebie sprawie, gdzie będą musieli stanąć wyraźnie albo po stronie rządu, albo po stronie swych sojuszników centrowców, a — samem i Polaków.

Petersburg, 21 grudnia. (Wl.) W ministerium przemysłu i handlu, pod przewodnictwem towarzysza ministra P. Millera utworzyła się komisja, mająca na celu uregulowanie międzynarodowych przesyłek pocztowych mniejszej wartości, idących przez Rosję do Persyi.

Bruksela, 21 grudnia. (Wl.) Baronowa Vaughan wyjechała wczoraj z Brukseli. Przypuszczają, że po powrocie z Francyi ureguluje ostatecznie swoje interesy. Rodzina królewska za-

mierza zaniechać zamiaru wydalenia jej z granic państwa, aby nie drażnić, ponieważ w jej posiadaniu znajdują się listy króla Leopolda, których ogłoszenia rodzina królewska nie życzy sobie.

Londyn, 21 grudnia. (Wl.) Wczorajszy pożar, który wybuchł w jednym z londyńskich magazynów i spowodował zawalenie się całego budynku, pociągnął za sobą wiele ofiar w ludziach. Dotychczas z pod gruzów wydobyto 6 trupów i 4 rannych. Jest przypuszczenie, że liczba ofiar bardzo znaczna.

Baku, 21 grudnia. (Wl.) Według obliczenia tułczych kupców wydobyto w listopadzie 39,789,000 pudów nafty.

Liverpool, 21 grudnia. (Wl.) Po ostatniej licytacji pozostało 1,048,000 bel bawełny.

Berlin, 21 grudnia. (Wl.) Zapowiedzianej wizycie tureckiego ministra finansów w Białogrodzie, Bukareszcie i Sofii przypisują w Berlinie, pomimo energicznych zaprzeczeń sfer urzędowych, że jest to dążenie do obmyślenia sposobu utworzenia związku państw bałkańskich.

Berlin, 21 grudnia. (Wl.) W Enwiderloch w Westfalii, wczoraj zawałiła się fabryka cementu, będąca w budowie i zagrzebała wszystkich robotników. Dotychczas wydobyto 9 trupów.

OFIARY.

Na wpisy szkolne.

Wacławowie Matyszek, zamiast wienca na grób s. p. Teofila Stępowskiego, 5 rb.

Na Kochanówkę.

S. Świeciński, zamiast wienca na grób s. p. Teofila Stępowskiego, 5 rb.

Wygrane z zakładu pomiędzy pp. F. S. i A. G. 2 rb. W. Woźkowski, zamiast wienca na grób s. p. Teofila Stępowskiego, 3 rb.

Na gniazdo Tow. opieki nad dziećmi.

Nauczycielki i koleżanki z pensyi C. Waszczyńskiej, zamiast wienca na grób s. p. Kazimierzy Salskiej, 17 rb.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów.

Wygrane z zakładu pomiędzy pp. F. S. i A. G. 2 rb.

Na Pogotowie ratunkowe.

Wygrane z zakładu pomiędzy pp. F. S. i A. G. 2 rb.

Na szkołę rzemiosł.

(przy ul. Wodnej).

Współpracownicy firmy J. Arkuszewskiego, zamiast wienca na trumnę s. p. Stefana Bujalskiego, 10 rb. 66 k.

Na dar dla Pogotowia.

Edward Jezierski (Kostantynowska № 24) 10 rb. — Ferster i Szttyfer 5 rb. — Juda Jakubowicz 20 rb. — Janca 2 rb. — Wocalewski, Szczepański, Ostrowski i Rokicki 15 rubli.

Numer dzisiejszy składa się z 12-stu stron.

Drobne ogłoszenia.

A.A.A.A. Nauczycielki, nauki na posady stałe i na lekcyje, freblanki, bony, gospodynie poleca biuro Rosciszewskiej, Przejazd № 14 5265-4-3

A.A.A.A. Biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwińskiej (Piotrkowska № 92) poleca nauczycielki, nauczycieli różnej narodowości do lekcyj i na posady stałe; freblanki — wychowawczyń, ochrońniarki, bony, gospodynie, osoby do towarzysstwa, kasyerki, ekspedjentki, buchalterki 5318 12 1

A!A!A! Wyjeżdżając sprzedam meble z kilku pokoiów tanio: Kredens, 12 krzesel, stół, otomana, szafy do ubrania, 2 łóżka z materacami, bielizniarka z lustrem, toaletka, szafka nocna, umywalka z marmurem, biurko, biblioteka, garnitur mebli, tremo, obrazy, lampy i różne drobiazgi Szkolna 23 m. 3. 5261 3 2

AAA! Inteligentna izraelitka ze świadectwami otrzymają korzystne posady. Biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103 5299 w w 4 2

AAA. Inteligentna wychowawczyni z dobrym niemieckim, świadectwo trzyletnie, oraz kilka niemieckich zagranicznych od 1 stycznia poleca biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103 5300 w w 4 2

A.A. Francuzkę, przybyłą z Paryża poleca Biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwińskiej, Piotrkowska 92, i sze piętro. 5320-3-2

Budka i sklepik do sprzedania. Nowo-Zarzewska № 72. 5304-3-2

Bnard kręgielkowy w bardzo dobrym stanie tanio do sprzedania. Wiadomość u stróża, Przejazd № 65. 5295-3-2

Biłaro kręgielkowy sprzedam. Szosa Konstanyńska № 14 piwiarnia (Brus) 5279-3-3

Do wynajęcia 3 pokoje z kuchnią od Nowego Roku. Konstanyńska 57. 5293-6-2

Doswiadczony korepetytor przyspasabia do wszystkich klas gimnazjum, oraz na świadectwa. Wiadomość Dzielna 40, m. 1 od g. 7-3. 1545

Do sprzedania sukna krawowa, mało używana, za 6 rubli. — Benedykta 32 m. 12. 5317-2-1

Futro opusowe z karakulowym kołnierzem do sprzedania. — Średnia № 79 w sklepie. 5293 3 3

Jest do sprzedania 20 sklepów kołonialnych oraz piwiarnie i inne interesy handlowe. Gubernatorska 12-44. 5301-3-2

Kawiarnia w dobrym punkcie z 2 bilardami kręgielowym i piramidkowym zaraz do sprzedania z powodu zmiany interesu Wiadomość Englewnicka 27. 5291 3 2

Kawiarnia w dobrym punkcie tanio do sprzedania, byle zaraz Wiadomość w „Rozwoju“ 5332 3 p 1

Pokój do wynajęcia dla inteligentnej kobiety. Piotrkowska 92-45. 5319-3-2

Potrzebny młody inżynier, wychowanec królewskiego zakładu naukowego. Oferty „Rozwój“ Biuro techniczne“ 5311-1

Płyty gramofonowe bardzo tanio. Maszyna do prania także tanio do sprzedania. Przejazd 12. 5321-1

Potrzebna bena nie aka do dzieci i pomocy w domu. Zarzewska № 85. szkoła. 5323 3-1

Paniotka z 4-ro klasowym wykształceniem poszukuje miejsca kasyerki lub jakiej innej posady. Oferty pod G. M w „Rozwoju“ 5307-3-1

Pokój dla kobiety do wynajęcia zaraz, może być z meblami. Długa № 20 mieszk. 5. 5328 3 1

Pokój kawalerski zaraz do wynajęcia. Widzewska 109-16, drugie piętro. 5305-2 2

Potrzebna dziewczyna do dziecka i drobnej posługi. Wiadomość w „Rozwoju“ 5306-5-2

Potrzebna kobieta skromnych wymagań, w starszym wieku, do służby u kawalera. Składowa № 12 mieszk. 3. Zgłaszać się wieczorem 5292-2 2

Potrzebna prasowaczka do pralni Benedykta 21 5282-3-3

Potrzebna zaraz podręczna do kwiatów. Wólczańska 153 m. 6 5276-3-3

Potrzebne 2 lub 3 pokoje Oferty w „Rozwoju“ pod A. B. 5284-3-3

Przybiłak się pies wyżeł, miedzi brązowej. Odebrać go można za zwrotem kosztów u Teodorczyka, Piotrkowska № 258. 5280-3-3

Sprzedam dom blisko uwoła kaliskiego, ul Karólewska 20. Wiadomość u dzierżawcy lub u właściciela Namysłowskiego, Aljeksandrów pod Łodzią. 5168-3p2

Sprzedam lub wypuszczę w dzierżawę dom z prawem na restauracyę Wiadomość na mlej. scu. Właściciel restauracyi w Inowłodzu, poczta Tomaszów Piotrkowski. 5313-2 1

Sklep spożywczy oraz dwa magle zaraz do sprzedania. Wiadomość Długa № 5 5327-3-1

Sprzedam maszynę do szycia stanio. Targowa 28 m. 11. 5303 2 2

Sklep do wynajęcia. Konstanyńska № 68 5294-3-2

Znaleziono 2 paczki plotna i jedną paczkę towaru. Odebrać można ul. Paśta 34-1. 5287 3 3

Zdolny kucharz z dobrimi świadectwami poszukuje miejsca Oferty uprasza się składać w Administracyi „Rozwoju“ pod „Kucharz“ 5201-3-3

Zaginiony chłopiec u. 16 grudnia lat 11, ubrany w czarną bureczkę i czapkę pluszową, małą mowiący, dziobaty. Nowe Choyno ulica Stefana № 8 dom Mateusza Kraja — Ludwik Polaczyński. 5330-1

Zaginiona suczka zółta z obrozą na szyi za № 329. Uprasza się odprowadzić na ul Południową № 59 (straż ogniowa) 5316 3 2

3500 rb i 4 000 rb do wypowięczenia na 1 numer hypoteki. Wiadomość: Średnia 11 m 11. 5285-3.3

Zagubione dokumenty.
Rudolf Smoliński zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Finstra 5326-1

Skradziono z portfelem pieniądze i bilet wojskowy na imię Józefa Kłosińskiego, wydany z gminy Rów, powiatu socha czewskiego. 5329-1

Zaginiony kwit od paszportu na imię Wojciecha Dychto, wydany z kantoru Borkowskiego. 5289-3-3

Zaginiony paszport na imię Bronisława Trzepakowskiego, wydany z magistratu m. Łodzi. 5288-3-3

Zaginiona karta od paszportu wydana na imię Józefa Strzelca przez konsula w Warszawie. 5286-3-3

Zgubiono paszport, wydany z gm. Puczniew na imię Wojciecha Malinowskiego. 5 78-3-3

Zgubiono książeczkę zniszczoną, w której zapisywano weksle o d. 19 grudnia. Oddać za nagrodą: Piotrkowska 33, skład papieru D. L. Orbach. 5314-1

Zaginiony paszport na imię Stanisława Apela, wydany z gm. Żelów pow. Jankiego 5311-3 1

Zaginiony kwit od paszportu na imię Stanisława Bryńskiego, wydany z fabryki Rozenblatta. 5308-3-1

Zaginiony paszport na imię Franciszka Rybickiego, wydany z gminy Grzybki, powiatu tureckiego 5310-3-1

Zaginiony kwit od paszportu na imię Andrzeja Agaciaka, wydany z gminy Zborów. 5312-1

Zaginiony kwit od paszportu na imię Antoniego Byszewskiego, wydany z fabryki Dessurmentia. 5322-3-1

Zaginiony paszport na imię Józefa Barbarskiego, wydany z magistratu m. Błaszki. 5324-3-1

Zaginiony paszport na imię Maryli Stejskiej, wydany z gminy Żelów. 5 33-3 1

Zaginiony paszport na imię Feliksa Kapica, wydany z gminy Grabica, powiatu piotrkowskiego. 5315-3-1

Zaginiony paszport na imię Stanisława Chojniewo, wydany z gminy Piaskowice. 5290-3-2

REMIZA
„Bristol“
Właśc. **A. Neumann i S-ka** (dawn. Bartosz), wynajmuje eleganckie karety, powozy etc. na godziny, dnie i miesiące dla jazdy po mieście, do miast sąsiednich i na polowanie po cenach umiarkowanych. Staranna obsługa Ulica Piotrkowska № 119, telefonu 1051 2849r

Pierwszych zasad gry skrzypcowej
udziela Wacław Bleszadecki. — Wiadomość Przejazd 14 (księgarnia). 2805

LEKCYE
języka polskiego i francuskiego dla dzieci oraz osób dorosłych. Metoda ułatwiona. Tam też mogą zgłaszać się osoby z zaniedbaną edukacyą. Długa 83, I piętro. 2514-4-14

Rada Opiekunów Wieczornych Kursów Handl.
przy Stowarzyszeniu Wzaj. Pomocy Pracowników Handlowych m. Łodzi (Długa 45)
zawiadamia, że wykłady na kursach wieczornych rozpoczną się 14 stycznia 1910 r. Zapisy przyjmuje Kancelaryja kursów codziennie od godz. 7 1/2 do 10 wiecz. 2706-5 5

19. KONSTANTYNOWSKA 19.
Zakład ogrodnicy **F. KUCZYŃSKIEGO** ma do sprzedania 200 pud. **jablek koszteli.** — Ceny umiarkowane. — 2679 6 Z poważaniem **F. Kuczyński.**

V-te Łódzkie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe
(Piotrkowska 37)
przyjmuje członków, udziela pożyczek, przyjmuje wkłady oszczędnościowe: na rachunek bieżący, na lokacyę terminową, posagi i t. p. płać od 4 do 6% rocznie. Wszystkie operacye zwolnione od opłaty stempelowej. Biuro otwarte w dni powszednie od 10 do 2 i w niedzielanki, czwartki i soboty od 5 do 7 wiecz. 2 5687

Dr. med. J. Leyberg
 10-letnich studiach i praktyce w klinikach Wiedeńskich, osiadł w m. Łodzi, Krótka 5.
 Choroby weneryczne, moczopłciowe, skóry i włosów.
 Panoje: 8-11 r., 5-8 pp.; panie 2 1/2-4 1/2; niedziele 9-1. 1489r

Dr. L. KLACZKIN
 Konstanyńska 11.
 Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.
 Przyjm. od 8-11 rano i od 5-8 w., dla dam od 4-5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746-r

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ
 (senior) starszy
 Piotrkowska 103
 Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8-11 r. od 2 1/2, 4 pp. i od 7 1/2-9 w. 1426r

Dr. Ignatiew
 Specjalista chorób uszu, nosa i gardła
 ulica Konstanyńska № 11 m. 5.
 Przyjmuje od 11-12 rano i od 5-8 wiecz. codziennie. W niedziele od g. 10-1 w południu. 1054r

Dr. med. Aleksander FABIAN
 ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku).
 Choroby nerwowe i wewnętrzne.
 Do 10 rano i od 4-6 1/2. 2251r

Dr. H. Szumacher
 choroby weneryczne i skórne
 Nawrot 2.
 przyjmuje od 8-10 1/2, i od 6-8 po poł., panie od 5-6. W niedziele i święta od 8-1 r. 637r

Lekarz-Dentysta DĄBROWSKI
 mieszka: Piotrkowska 97.
 1336r

Doctór Eugenia Kerer-Gerszuni
 CHOROBY KOBIECE I AKUSZERYA
 Piotrkowska 121
 Przyjmuje od 9 do 11 rano i od 3-5 p. 502-r

Dr. med. W. Kotzin
 powrócił
 ul. PIOTRKOWSKA 71
 Choroby serca i płuc,
 przyjmuje od godz. 9 1/2 - 10 1/2 r. i od 4-6 pp. 541r

Dr. A. GROGLIK
 Zielona 5.
 Choroby skóry i włosów (usuwanie zbytecznych włosów za pomocą elektrolizy), weneryczne i dróg moczowych. Przyjmuje 8 1/2-11 1/2 r. i 6-8 wiecz.; panie 5-6 wiecz. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 1568 r

Dr. med. Z. Golc
 chor. skórne i wenerycz.
 PIOTRKOWSKA 86 m. 6. 799r

Dr. E. Sonnenberg
 Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
 CEGIELNIANA 14.
 Od g. 11-1 i 4-7 1/2 w. 76r

Specjalista chorób skórnych włosów, wenerycznych oraz niemocy płciowej.
Dr. St. LEWKOWICZ
 Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.
 Badanie krwi przy syphilisie
 Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
 Przyjmuje od 9-1 i od 6-8 w., w niedziele od 9-3 Dla pań od 5-6 wiecz 114

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych
 Przyjmuje codziennie od 8-1 w południe i od 4-8 wieczorem; w niedziele i święta od 9-2 w poł.
 Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,
 ulica Średnia № 5.
 149r

Dr. L. PRYBULSKI
 CHOROBY SKORNE, WŁOSOW, WENERYCZNE (syphilis) I MOCZOPŁCICOWE (endoskop i cystoskop) I NIEMOCY PŁCICOWE.
 ul. Południowa № 2.
 powrócił.
 Przyjmuje od godz. 8-1 r. i od 4-8 w. panie od 5-6 po poł. 1420-r

Dr. S. KANTOR
 Specjalista chorób skórnych (włosów), wenerycznych (syphilis) i niemocy płciowej.
 Krótka № 4.
 Przyjmuje od 8-2 r. i od 6-9 wiecz., panie od 5-6 pp. 1816

Dr. S. SZMITKIND
 Średnia № 2.
 Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
 Leczenie elektryczną i masażem.
 Przyjmuje od g. 8-11 rano. od 5-8 1/2, wiecz. 469-r

Dr. Rosenblatt
 Choroby uszu, nosa i gardła
 Piotrkowska 35.
 Przyjmuje od 10-11 r. i 5-7 pp. w niedziele od 10-11 r. 241

Dr. Wacław Jasiński
 powrócił.
 PIOTRKOWSKA 108, II-e piętro.
 od 4-6.
 Choroby dzieci. 2547

Dr. Stanisł. Piokarski
 przeprowadził się na ul. PIOTRKOWSKĄ № 115
 choroby weneryczne i skórne
 przyj. od 9-10 r i od 5-7 w 1331

Dr. Zofja Garlicka
 mieszka obecnie Nawrot 1 (Piotrkowska 126) Telefon 10.14.
 Chor. kobiece, Akuszerya 9-10 rano. 4-6 po poł. 1997r
 Pierwsza Chrześcijańska
 +Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
 teraz: ulica Piotrkowska 133. 2651r

Dr. H. Sadkowski
 asystent C. W. Uniwersytetu
 przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).
 Dziecina № 3.
 od 5 do 7-aj 2150-r

Dr. Jan Pioniażek
 sp. ch. nosa, gardła i uszu
 przeprowadził się na ulicę Piotrkowską 120.
 Przyjm. od 11 do 12 w poł. i od 5 do 6 1/2 wiecz., w niedziele i święta od 9 1/2-11 rano. 1350r

Dr. M. Papierny
 Akuszerya i choroby kobiece, b. ordynator warszaw uniwersyteckiej kliniki akusz.
 Przyjmuje do 10 r. i od 4 1/2-6 1/2 po poł. Południowa 23. 485r

Dr. D. Helman
 POWRÓCIŁ.
 Specjalista chorób uszu, nosa, krtani i gardła.
 Przyjmuje od godz. 10-12 r. i od 5-7 w. MIKOŁAJEWSKA 4, obok Dzielnej. 762

Dr. Ark. Goldenberg
 ul. Nawrot № 38
 róg Widzewskiej. Przyjmuje codziennie do 10 rano i od 4 do 7 po poł. — CHOROBY WRWNI, DZIECINNE I KOBIECE. 1812r

Dr. Wacław Bernard
 przeprowadził się na ulicę BENEDYKTA № 9.
 Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
 (8 1/2-12 r. i 5-7 1/2 pp., panie od 4-5). 1761 r

Dr. Feliks Skusiewicz
 Choroby skórne i weneryczne
 Andrzeja 13.
 Przyjmuje od 9-10 1/2 rano i od 4-8 po poł. W niedziele i święta od g 10-1. 507-d

Pracownia Gorsetów
 dawniej Mikołajewska 58
 NATALII KĘDZIEK
 przyjmuje obstalunki i reperacje.
 1575 Piotrkowska 115 m. 6.

Data 12 go stycznia 1910 r. z publicznej licytacji w Sądzie Okręgowym Kaliskim
będą sprzedane ZABUDOWANIA FABRYCZNE
 po fabryce narzędzi rolniczych Krzyżanowskiego, w Sieradzu, przy rzecze Żeglinie, wśród miasta położone, zabezpieczone w Towarzystwie ogniomem rząd. na 7.460 rb. Do posesyi tej należy także ogród owocowo-warzywny przeszło 3 morgi i łąka w łąkach miejsc. Wiadomości bliższej udzieli Komisarz przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu, Miller. 2846

Wielki skład
 pierwszorzędnego pastoryzowanego Masła tafelkowego w pół funtowych kawałkach. Masło śmietankowe. Eksportowe masło Masło kuchenne różnych gatunków. Aronburskie sery szwajcarskie. Ser zielony. Ser zaostrzający apetyt. Śmietankowy, Tylżycki, Backsteński i Limburskie sery. Kwaśna śmietana i twarog. Kuraskie serki. Kilki Rowelskie. Siolawy szwedzkie i ryskie. Sproty Minogi smażone. Sremlingi i Węgorze. Szyunki i inne wędliny wędzone. Słonina. Kiełbasy wędzone Miód kuracujacy. Ciasta domowego wypieku i wlejskie, Wymionito pierniki. Plaskowe i owsiane ciasta poleca A. KASTAUN. Ryca ul. Wali № 2 2849

Warszawskie Akcyjne Towarz. Pożyczkowe
 „Lombar”
 Filia I-sza przy ulicy Zachodniej № 31,
 Filia II ga przy ulicy Piotrkowskiej № 69
 zawiadamia, że w wigilię świąt Bożego Narodzenia, to jest dnia 11 (24) grudnia czynności biurowe będą załatwiane tylko do godziny 12-jej w południe. 2853

Rutynowany buchalter
 obznajmiony ze wszelkimi czynnościami biurowymi, obejmie za niewielkim wynagrodzeniem administrację domu, w różnych punktach miasta. Na żądanie poważne referencye. Oferty w adm. „Rozwoju” pod lit. B B. 22461-0

MASŁO
 I Śmietankowe
 II Świeże solone
 III Kuchenne
 na beczki, pudy i funty z dostawą do domów poleca
SKŁAD MASŁA
 Piotrkowska № 117. 2655-6

chorób zębów i jamy ustnej
 otwarta w Łodzi przy ul Piotrkowskiej № 86, tel. 33.
 Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 10 kop. Piomba 35 kop. Sztuczny ząb 60 kop. Przeróbka i reperacje sztucznego zęba 50 kop. — Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze zębów.

KAWIOR GRUBOZIARNISTY.
W. J. URBANOWSKI
 Zgierz, ulica Długa № 87
 Poleca na nadchodzące święta: Wina Węgierskie, stołowa wytrawna i stare maślacze. Wina francuskie białe i czerwone, Reńskie, Hiszpańskie, Szampańskie krajowe i zagraniczne oraz Krymskie białe i czerwone od 40 kop. butelka. Wina lecznicze Vermouth i St. Raphael. Koniaki, Likieri, Rumy krajowe i zagraniczne. Porter angielski. Towary kolonialne i Delikatesy tylko w dobrych gatunkach. KAWIOR Astrachański, Konserwy rybne i owocowe. Śledzie Królewskie — wspaniałe a 15 i 20 kop. sztuka. BAKALJE świeże, PIERNIKI po cenach fabrycznych.
 Wyłączna sprzedaż na Zgierz Koniaku znanego ze swej dobroci J-as Prunier & Co. i Wina Szampańskiego Montebello.
 UWAGA: P.P. Kupującym 10 but. Wina, Konfaku lub Likieru 11-ta butelka dodaje się gratis (wyłącza się Szampańskie) 2847-3
 ŁOSOS ŚWIEŻY.

Towarzystwo Akcyjne
„ZGORZELICKIEJ FABRYKI MASZYN I ODLEWNI“
 w Zgorzelicach.

Motory do gazu ssanego
 na antracyt, koks, węgiel brunatny, torf i drzewo.

Generalne Przedstawicielstwo na Królestwo Polskie oraz gub. Grodzieńską

HORDLICZKA i STAMIROWSKI
 Łódź.

1918—1

10%

Najlepiej kupić można tylko w specjalnym Składzie perfumeryjnym
 Piotrkowska 59

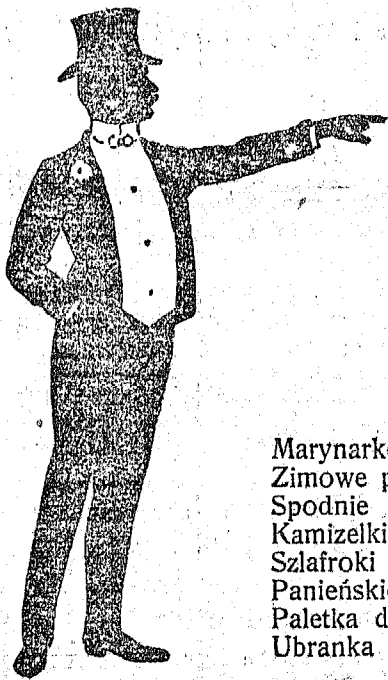
„KOSMOS“

Perfumy, mydła toaletowe, wody kolońskie i ozdobne pudełka z perfumami pierwszorzędnymi firm po cenach fabrycznych.

10%

Świece choinkowe.

2834
 3—1

Wyrzucony

jest pieniądz, jeśli kupić tanie bezwartościowe ubranie. — U nas wykonywa się tylko lepszą męską, damską i dziecięcą garderobę i sprzedaje się od dziś do świąt — po znacznie niższych cenach.

Marynarkowe ubrania	od	rb.	13.50	do	25.—
Zimowe palta	"	"	21.—	"	48.—
Spodnie	"	"	4.50	"	8.—
Kamizelki fantazyjne	"	"	3.25	"	5.50
Szlafroki	"	"	15.—	"	—
Panięskie sączki	"	"	8.—	"	14.—
Paletka dla chłopców	"	"	7.—	"	12.—
Ubranka dziecięce	"	"	3.50	"	8.—
" uczniowskie	"	"	7.—	"	10.—
Szynele	"	"	15.—	"	20.—

Dam. plusz. żakiety	od	rb.	22.—	do	70.—	Damskie bluzki	od	rb.	2.—	do	10.—
" czarne	"	"	18.—	"	27.—	Halki	"	"	3.—	"	14.—
" okrycia	"	"	14.—	"	40.—	Mufki futrzane	"	"	2.50	"	30.—
" spódniczki	"	"	3.—	"	20.—	Kołnierze	"	"	5.—	"	40.—

Wyrób wykwinny. — Właściciele sami fachowcami.

Bajon, Wihan i S^{ka}

PIOTRKOWSKA № 126 róg NAWROT.

2820 3-1

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światło-leczniczy

D-rów L. Falka, Z. Golca, St. Jelnickiego

WOLCZANSKA № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — płać za poradę 60 kop.

Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finsena i Kromayera. Prądy o wysokim napięciu (Arsonvalizacja). Elektroliza, masaż vibracyjny i leczenie gorącym powietrzem. Kąpiele elektryczne i sinusoidalne. Badanie krwi na syfilis i badanie mamek z wydawaniem świadectw. Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11—11 1/2 pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12 1/2 do 1 1/2 po południu.

2145r

Kurator upadłości łódzkiej firmy „I. N. Globus et Co.“

ogłasza, że 2/15 grudnia r. b. Sąd Okręgowy w Piotrkowie, rozpatrzywszy sprawę o upadłość firmy „I. N. Globus et Co.“, postanowił: 1) łódzką firmę „I. N. Globus et Co.“ w osobie Ieka Noecha Globusa ogłosić za upadłą, odnosząc początek upadłości w obecnym położeniu rzeczy do 7/20 kwietnia 1909 r.; 2) oplecztować majątek upadłej firmy gdziekolwiek znajdować się będzie; 3) Sędzią-komisarzem mianować Członka Sadu W. I. Hartmana, a kuratorem adwokata przysięgłego Adama Pajewskiego; 4) Ieka Noecha Globusa osadzić w więzieniu warszawskim dla niewypłacalnych dłużników; 5) poddać wyrok rygorowi natychmiastowej wykonalności.

ADAM PAJEWSKI, adwokat przysięgły w Piotrkowie.

Kurator upadłości firmy I. N. Globus et Co.

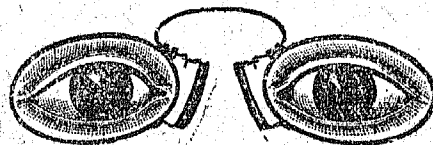
z polecenia Sędziego Komisarza wzywa wszystkich wierzycieli wspomnianej upadłości, aby 16/29 grudnia r. b., o godzinie 12 w południe jako w terminie przez Sędziego-Komisarza oznaczonym, stawili się osobiście lub przez pełnomocników w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie, w celu wyboru Syndyka tymczasowego.

ADAM PAJEWSKI, Adwokat Przysięgły. 2844-1

NOWOOTWORZONY SKLEP TOWARÓW GALANTERYJNYCH I NORYMBERSKICH K. JAROCINSKIEJ, Piotrkowska 123

Poleca: WOALKI od 35 kop., REKAWICZKI, SERDAKI, TOREBKI ręczne, PORTMONETKI, Szale gazowe i wełniane, Zabawki. Ceny przystępne.

2729-6-5

Nie znikają nigdy z pamięci, jako podarunek

złote okulary, binokle, lornetki

niezbędne w teatrze, na polu; barometry, wskazujące pogodę lub deszcz; cyrkle do rysowania; latarnie magiczne dla dorosłych i dzieci, nawet termometr pokojowy za 20 kop., potrzebny w każdym mieszkaniu—poleca je:

S. LEWIŃSKI, Dzielna № 1.

2782

KOTŁY.

Są do sprzedania kotły w bardzo dobrym stanie, obecnie czynne: Jeden Kornwalijski, pracujący przy ciśnieniu 10,5 atmosfer, 67,5 kw. mtr. pow. z podgrzewaczem wody i przegrzewaczem pary 20,8 kw. mtr. pow., 3 kw. mtr. pow. rusztów. Dwa wodnorurkowe, po 150 kw. mtr. pow. z przegrzewaczem 38 kw mtr na 11 atmosfer, 3,67 kw. mtr. pow. rusztów. Trzy Tischbeinowskie, na 7, 7 i 6 atmosfer, 180, 180 i 150 kw mtr pow, 3,1, 3,1 i 2,85 kw. mtr. pow. rusztów. Reflektanci zechcą złożyć swe adresy w Administracji „Rozwoju“ pod literami R. S.

2833-3-1

Najwyższe zdziwienie

wywołują nasze kolosalnie
tanie ceny na

Wyprzedaży Gwiazdkowej!

Damskie palta	dawniej 25.50	teraz 17.—
Bluzki jedwabne	„ 7.25	teraz 4.90
Halki jedwabne	„ 6.50	teraz 5.—
Halki alpagowe	„ 1.70	teraz 1.45
Szlafroki	„ 5.50	teraz 4.50
Paltoćiki dla dziewczynek	„ 10.25	teraz 6.50
Szale do teatru		teraz 2.80

Nadzwyczaj tanio!

Garnitury maryn.	dawniej 15.—	teraz 10.—
Palta zimowe	„ 24.—	teraz 18.—
Spodnie	„ 4.25	teraz 2.90
Kamizelki fantazyjne	„ 4.50	teraz 2.75
Garniturki dzieci.	„ 3.50	teraz 2.75
Garniturki uczniowskie	„ 6.—	teraz 4.35

Niebywale tanio!

Futro damsk. z karakuł. kołnierz.		teraz 50.—
Futro męskie	„	teraz 85.—
Żakiety z angiel. kotika 90 cm. długi		teraz 33.—
Żakiety „ 115 cm. długi		teraz 50.—

Schmechel i Rosner

Łódź, Piotrkowska 100.

2856

Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej

niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacyi towarowej Łódź Fabryczna w dniu 23 grudnia n. st. 1909 r. o godz. 10-ej rano, na zasadzie § 40 i 84 ogólnej ustawy rosyjskich dróg żel. będą sprzedane z głośnej licytacji nie wykupione przez odbiorców towary, przybyłe w miesiącu grudniu 1909 roku za frachtami: Warszawa Kow. Nad. 599929 i 599930 masło kokosowe, Rajski, zaliczenia 83 rb. 1 kop. i 96 rb. 51 kop.; Warszawa W. posp. 88914 zielenina świeża, Grossinger dla Wajnkranca, zaliczenie 34 rb. 50 kop.

W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym nie doszła do skutku, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się 24 grudnia now. st. 1909 roku o godzinie 10-ej rano. 2842—1

!!!ZUPEŁNA WYPRZEDAŻ!!!

WIN węgierskich, krymskich i innych gatunków. WODKI, LIKIERY i KONIAKI. — Ustępstwo 20 — 25%.
Tamże do sprzedania dwie szafy bufetowe i beczki od wina.
WIDZEWSKA 152 róg FABRYCZNEJ. 2815 3

DYREKCYA Piotrkowskiego Tow. Kredytowego Miejskiego

stosownie do art. 22 Ustawy Towarzystwa, podaje do powszechnej wiadomości, że wymienione niżej osoby zgłosiły się do Dyrekcyi z żądaniem przyznania im pożyczek na ich nieruchomości:

Położonej w m. Pabianicach

№ 517—1376 Jan i Antonina małżonkowie Futek rb. 4.000;

Położonej w Zgierzu

№ 463 Wawrzyniec i Marcyanna małżonkowie Mikołajczyk rb. 4.000;

№ 111 Stanisław i Lucya małżonkowie Sobieraj rubli 3.500.

Położonych w Bałutach Nowych:

№ 16/6—497 Amelia Lange z I-go małżeństwa Mertke rb. 4.000;

№ 16/22—498 Amelia Lange z I-go małżeństwa Mertke rb. 22.000.

Wszelkie zarzuty przeciwko żądanym pożyczkom winny być złożone w Dyrekcyi przez osoby zainteresowane w przeciągu dni 14 od daty podania niniejszego ogłoszenia. 2811

NAJLEPSZE PIWO KRAJOWE

Pilzeńskie, Kulmbachskie i Bawarskie
Towarzystwa Akcyjnego Browaru parowego

Haberbusch i Schiele

W WARSZAWIE.

— Egzystuje od roku 1846 —

SKŁAD W ŁÓDZI: Przejazd Nr. 65

Butelkowe i w aniałkach

Z dostawą do domu

MARKA OCHRONNA

ZNANA PAROWA FABRYKA GILZ

M. CH. LENGA W ŁÓDZI, Nawrot 34

(Marka fabryczna — TYGRYS).

Poleca gilzy do papierosów w najlepszym gatunku, ze specjalnymi mundszukami, z najlepszej bibułki francuskiej własnej firmy, zaopatrzone w watę hygroskopijną. Gilzy M. Ch Lengy były zbadane w Warszawskiej Pracowni Chemicznej Muzeum Przemysłu i Rolnictwa nr. 466 i uznane zostały za nieszkodliwe dla zdrowia i zupełnie higieniczne. Udzielając nieznacznego rabatu kupcom, firma nasza jest w możności dawać towar najlepszy, odpowiadający najbardziej wymaganiam P.P. Znawców-Palaczy. Z tego powodu niektórzy kupey wolą polecać Publiczności gilzy niskiego gatunku, ale przynoszące im znacznie większy rabat.

Unraszam przy kupnie gilz żądać wszędzie gilzy M. CH. LENGA z marką fabryczną tygrys (w Łodzi, Nawrot 34).
Cena najlepszych gatunków gilz: Baronskie 250 szt 22 1/2 kop. 100 szt. 9 k., Lit. B i Ekonomiczne 250 szt 20 kop., 100 szt 8 kop. Również dostać można tańsze gilzy, przewyższające dobrocią gilzy innych firm 2813—3—2

Wielki wybór podarunków!

Z powodu spóźnionego nadejścia świę-
żego transportu

ozdób na choinki,

sprzedaje takowe niżej ceny kosztu

A. I. OSTROWSKI

Drukarnia i skład papieru

Łódź, Piotrkowska № 66.

2835 3 2

Wyprzedaż cygar

suchych od rub 3 do rub. 10 za
100 sztuk.

M. Ch. Lengy,

Nawrot 34. 2814—3—2

Bardzo tanio do sprzedania folwark

4 włókowy, z wodnym młynem i całym inwentarzem, trzy wiorsty od tramwajów pabianickich. Wiadomość w sklepie u M. König, ul. Nawrot 6. 2851—3—1

Nauczycielka

polka, władająca językami: francuskim, rosyjskim i niemieckim — poszukuje lekcji. Przygotowuje do szkół; udziela korepetycji. Oferty proszę składać w admin. „Rozwoju” pod Z. Z. 2463-d 0.

NOWOOTWORZONY Skład płótna i bielizny

pod firmą

„ENDWEISS i KOTT”

Piotrkowska 65 róg Benedykta vis à vis Grand-Hotelu

poleca na nadchodzące święta:

Płótna Jarosławskie we wszystkich szerokościach
najlepszego gatunku.

Wyprawy kompletne.

Stołówą bielizną białą i kolorową.

Dymę (Inlet) na wsypy i Drelich na materace.

Kołdry wełniane, pikowe i atlasowe.

Ręczniki i ściěrki.

Chustki do nosa płócienne i batystowe.

Bieliznę męską i damską w wielkim wyborze.

Żaboty, kołnierzyki haftowane najświeższej mody.

Wyroby pończosnicze.

Halki włóczkowe, alpagowe i jedwabne.

Bieliznę wełnianą krajową i zagraniczną.

Rękawiczki skórkowe i włóczkowe.

Krawaty angielskie i wiedeńskie w dużym asor-
tymentcie.

Wszelkie zamówienia w zakresie tej branży wchodzące
wykonywają się dokładnie i szybko.

Ceny stałe, umiarkowane,

OBŚLUGA SUMIENNA.

2769

Ważne dla Robotników!

Do sprzedania place w Rudzku, odpowiednie pod
budowę domów robotniczych, jak i letnich mieszkań,
mające 2,400 kw. łokci, leżące przy linii tramwajowej—
22 min. jazdy od Łodzi. Sprzedaż na bardzo przystęp-
nych warunkach — od 250 rb., a mianowicie: 100 rb.
wpłaty, a pozostała suma w ratach po 50 rb. rocznie.
Wiadomość u J. Wolfa, ul. Mikołajewska № 95.

2647-12-9

Skład win M. D. OKOJEWA

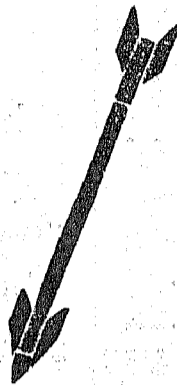
ulica Dzielna № 11.

Donoszę do wiadomości Sz. P. P. że otrzymałem
wielki transport win z własnego składu w Tyflisie wi-
na nie falsyfikowane.

Wkrótce otrzymam wina z gron winogronowych,
absolutnie bez alkoholu. Ceny umiarkowane: 40 kop.,
50 k., 60 k., 80 kop., 1 rb., 1 rb. 50 k. i 2 rb. Wina
zagraniczne butelka 1 rb., 1 rb. 25 k., 1 rb. 50 k. i 2 rb.
i dawno wystale 3 rb.

Na składzie duży zapas koniaków i likierów rus-
kich i zagranicznych różnych marek. Nadto splawki
specyalne własnego wynalazku, które się palą 30 go-
dzin. Oliwa do palenia 20 kop. funt, którą można rów-
nież nabywać w składach: Konstantynowska 13, Fran-
ciszczańska 60, Piotrkowska 291, Mikołajewska 89, Ka-
ta 52, Długa 93. Dobroć towaru gwarantowana. 2796

Dobrze

I tanio

kupuje Sz. Pan tylko

u
Schmechla i Rosnera

Piotrkowska 100.

2760

Wyszedł z druku doskonale zastosowany do wymagań praktyki
kupieckiej

podręcznik arytmetyki handlowej

opracowany przez J. Mantinbanda, nauczyciela buchalterii, wy-
dany w języku polskim z uwzględnieniem terminologii rosyjskiej
i niemieckiej przy tytułach, nazwach, szematach wekslowych i wzo-
rach rachunkowych. — Do nabycia we wszystkich księgarniach i kan-
celarwi wydawcy, Dzielna 22. 2369-d-8

Nieprawdopodobne, a jednak prawdziwe!

Proszę sobie przedstawić, że

w Specyjalnym Magazynie

ubiorów męskich, uczniowskich i dzieciennych

R. Eichbaum & G. Schulz

Piotrkowska Nr. 97

można dostać palto zimowe z trwałego, modnego
materiału na ciepłej podszewce już za . . . rb. 16
Garnitury męskie od " 11
Spodnie kamgarne od " 4
Garnitury i szynole uczniowskie; ubranka i paletka
dziecinnie; fantazyjne kamizelki etc
Wszystko to po bajecznie niskich cenach.

!!!Najlepsze źródło taniego kupna!!!

2767

Porcelanowe serwisy stołowe

na 12 osób od rb. 36.— do rb. 225—

Garnitury do kawy od rb. 6.—

Serwisy do wódek i likie-
rów od rb. 1.60

Wazony do kwiatów

Fabryczny skład porcelany „GMIELOW”
Łódź, Piotrkowska 31

2705-b-b

Nowości!!

Majolikowe i terra-
kotowe wazony i żardiniery
od rb. 1.20.

Biusty, lustra i figury
do oświetlania elektrycznością.

Wnędzię d. 19 b m. Magazyn-będzie otwarty.

NA ŚWIĘTA!

Wielki wybór Bonbonierek, Przybe-
rów choinkowych, Czekolad i Cukrów,
Marcepanów, Mas do ciasta — firmy

Riese & Piotrowski 2819 3-2

oraz pierników fabryk renomowanych — poleca

W. BAKOWSKA, Piotrkowska 43.

Instytut języków nowożytnych D-ra KUMMERA.

Kursy zatwierdzone przez Ministerium Oświaty.

Nowe wykłady języków:

rosyjskiego,
niemieckiego,
francuskiego i
angielskiego

dla początkujących i zaawansowanych.

Południowa 3.

Piotrkowska 16.

2846-9-1

Każda pani dostaje na raty i za gotówkę.

Kostiumy damskie, zakłady, za-
kłady futrzane z własnych mate-
ryałów krajowych i zagranicz-
nych. Wielki wybór garniturów
najlepiej wykonanych wg. naj-
nowszej mody. Daje na bardzo
dogodnych warunkach. Gutman
i Lewenstatt, ulica Zachod-
nia № 42. 2776-4-3

POSZUKUJE SIĘ

mieszkania frontowego 4 lub 5 po-
koiów z kuchnią w okolicy ul.
Konstantynowskiej, Nowego Ry-
nku zaraz.
Wiadomość Hotel Polski u szwa-
cara. 2806-3-3

EBZYSTUJĄCA OD LAT 17 W ŁODZI Pracownia haftów i ZNACZENIA BIELIZNY D. Mazurkiewiczowej

Przejazd 12 m. 14,

w podwórzu, w odcywie II piętro
przyjmuje wszelkie roboty
w zakresie haftu wchodzące,
wykonuje takowe staran-
nie, na czas oznaczony, po
możliwie niskich cenach.
Przyjmuje się uczenie.

Ulica PRZEJAZD № 12.

Magazyn OBUWIA

Ant. PRUSKIEGO

poleca obuwie dam-
skie, męskie i dzie-
cinne, znane ze swej
dobroci i trwałości;
przyjmuje wszelkie
obstanki i repara-
cje. Ceny niskie.

Warsztat przy sklepie — Łódź,
PIOTRKOWSKA 118. 150441

Migreno - Nervosin

natychmiast usuwa ból głowy
i migrenę. Niezwarunkowo
pewny i nieszkodliwy roślinny
środek. Zadać w aptekach i ski-
aptecz. tylko oryginalnych
proszków po 1/4 k. szt. — Pu-
delko 1.20 k. Główna skł. Tow.
Akt. L. Spieser i Syn. 645r100

OWOCE
świeże.**STANISŁAW JAWORSKI**

dawniej

M. Sprzączkowski

Piotrkowska 54, — egz. od 1879 r., — telefon 529,

==== poleca: ====

Wina węgierskie, francuskie, reńskie, hiszpańskie, krymskie i Szampańskie różnych marek; Koniaki, likiery, wódki krajowe i zagraniczne, porter angielski, porter i piwo Stryckiego; towary kolonialne, bakalie, pierniki toruńskie i fabryk krajowych, kawior astrachański gruboziarnisty bez soli i mało solony, ryby wędzone i w konserwach, kompoty, marmelady angielskie, szparagi, groszki, fasole, grzyby białe, szampiony i t. p. Wielki wybór starych kuracyjnych win węgierskich wytrawnych, średnich i słodkich własnej pielęgnacji od lat 30-tu.

2895-6-6

Czekoladki
i Cukry.**HERBATA!**Piotra Orłowa, Piotra Botkina S-nów,
K. i S. Popowa, T-wa Karawan i
Wysockiego.Cento Blanche.
Grand Vin sec.
Extra Dry 1900.

Champagne Louis Roederer.

OWOCE
suszone.

Przy zakupie 10-ciu butelek wina 11-ta dodaje się gratis.

ORZECHY.

ROBOTNIKÓWubezpiecza **najdogodniej** jedyne krajowe Warszawskie T-wo
Wzajemnych Ubezpieczeń
od nieszczęśliwych wypadków

(Związek Fabrykantów Królestwa Polskiego) Warszawa, Kopernika 10.

Bilans za 1908 rok wykazuje: **Zysk Rb. 72,060,48** przy rocznej premii **Rb. 218,015,95**. — **Oszczędność Członków** T-wa za 5 lat wynosi **około pół miliona rubli**. — Według nowego projektu działalność tow. akcyjnych w tym dziale ma ustać, a działać będą jedynie **wzajemne** Towarzystwa. — Dobrowolne przystąpienie leży w interesie własnym Fabrykantów, a nadto daje doraźne korzyści. Wysokie rezerwy wykluczają dopłaty. — **Nowo powstałym towarzystwom wzajemnym Królestwo zawdzięcza obniżkę premii.** 2836

Wina Chasta

najlepsze świąteczne wina.

- Wina Chasta wyborowe stołowe wina.
- Wina Chasta gwarancyjnie naturalne.
- Wina Chasta przewyższają gatunkiem wszelkie wina rosyjskie.
- Wina Chasta czerwone od 40 kop. do rb. 1.25 kop. za but.
- Wina Chasta białe od 40 kop. do rb. 1.— za but.
- Wina Chasta słodkie od 80 kop. do rb. 2.— za but.

Skład win w Łodzi tylko Piotrkowska 99.

2802-5-3